

Nr 71

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring av förordningen den 1 juni 1951 (nr 440) med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet (skogsvärderingsinstruktion); given Stockholms slott den 17 februari 1956.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring av förordningen den 1 juni 1951 (nr 440) med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet (skogsvärderingsinstruktion).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

År 1951 antogs en ny skogsvärderingsinstruktion, vilken skall tillämpas från och med 1957 års allmänna fastighetstaxering. Redan vid 1952 års fastighetstaxering verkställdes emellertid en provtaxering enligt den nya instruktionen i två beredningsdistrikt inom varje län jämsides med den officiella taxeringen, som skedde enligt den äldre metoden. En jämförande undersökning av utfallet av värderingen enligt de olika instruktionerna i dessa kommuner har utförts av särskilda sakkunniga.

På grundval av de sakkunnigas utredning föreslås i propositionen vissa ändringar i den nya skogsvärderingsinstruktionen. Sålunda föreslås bl. a. att den till grund för värdesättningen liggande prisperioden, som enligt gällande bestämmelser skall vara de närmaste fem kalenderåren innan taxeringen påbörjas, skall skjutas ett år bakåt i tiden. Därjämte föreslås i syfte att erhålla garantier mot högre taxeringsvärden än som svarar mot de verkliga avkastningsvärdena att från det speciella toppkonjunkturåret 1951 skall bortses samt att bruttopriserna under de fyra övriga åren skall reduceras med 20 procent.

Förslag

till

förordning om ändring av förordningen den 1 juni 1951 (nr 440) med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet (skogsvärderingsinstruktion)

Härigenom förordnas, att avdelning A, avdelning B punkt 5 c), punkt 6 b) och punkt 11, avdelning D punkterna 1 och 2 samt avdelning E av förordningen den 1 juni 1951 med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet (skogsvärderingsinstruktion)¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

A. Allmänna värderingsgrunder

Skogsmark med — — — där bedrivs.

Skogens avkastning — — — skogen hänförs.

Eftersom det ej kan förutses vilka priser virket vid avverkningen kommer att betinga, göras för beräkning av det framtida utbytet i penningar vissa antaganden beträffande priserna. Priserna å rotstående skog av olika slag bestämmas sålunda för olika avsattningslägen inom särskilda prisområden. Till grund för prissättningen läggs medeltalen av gällande medelhöstpriser under de närmaste fem kalenderåren innan taxeringen påbörjas (priser enligt femårsregeln). Den vid taxeringstillfället sålunda antagna prisnivån förutsättes bliva bestående och gällande för framtida avverkningar.

Om det — — — att utröna.

För taxeringen — — — följande sätt.

Uppskattning sker — — — för skogsbruket.

Särskilda värden — — — det avverkas.

I viss — — — av kalmarek.

Att särskilda — — — 10 § kommunalskattelagen.

Skogsmark med — — — där bedrivs.

Skogens avkastning — — — skogen hänförs.

Eftersom det ej kan förutses vilka priser virket vid avverkningen kommer att betinga, göras för beräkning av det framtida utbytet i penningar vissa antaganden beträffande priserna. Priserna å rotstående skog av olika slag bestämmas sålunda för olika avsattningslägen inom särskilda prisområden. Till grund för prissättningen läggs medeltalen av gällande medelhöstpriser under den period om fem kalenderår, som utgår med tredje kalenderåret före taxeringsåret (priser enligt femårsregeln). Den vid taxeringstillfället sålunda antagna prisnivån förutsättes bliva bestående och gällande för framtida avverkningar.

Om det — — — att utröna.

För taxeringen — — — följande sätt.

Uppskattning sker — — — för skogsbruket.

Särskilda värden — — — det avverkas.

I viss — — — av kalmarek.

Att särskilda — — — 10 § kommunalskattelagen.

¹ Senaste lydelse av avdelning E se 1954: 49.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

B. Bestämmelser rörande uppskattningen

5. Virkesförrådets uppskattning.

c) Därest det beträffande viss barrskog ej finnes anledning antaga att sammansättningen av den medelgrova och den klena skogen avsevärt avviker från den vid förhandenvärande förekomst av grov skog normala, må en mera summarisk uppdelning av virkesförrådet ske, därvid anges allenast, med en noggrannhet av minst tiotal procent, det i virkesförrådet ingående förrådet av grov barrskog samt, då *bestämmelserna i punkt 11 tillämpas*, med en noggrannhet av minst tjugufemtal procent, förekomsten av gran. En efter omständigheterna lämpad summarisk uppdelning av virkesförrådet må ske jämväl beträffande lövskog, om ej ett i huvudsak riktigt taxeringsresultat därigenom äventyras.

Sådan summarisk — — — för handen.

6. Skogskubikmeterpris.

b) En skogskubikmeter — — — det avverkas.

Prisberäkningen skall — — — av skogskubikmeterpriserna.

Ett typträd skall representera hela den trädslagsklass det avser och får sålunda anses vara sammansatt av de trädslag, som ingå i trädslagsklassen, i ungefär samma proportion som dessa förekomma inom prisområdet. Det kan emellertid vid taxeringen vanligen anses tillfyllest att låta träd av ett eller flera inom trädslagsklassen förhärskande trädslag företråda trädslagsklassen i dess helhet. Att särskilda typträd dock stundom skola finnas för olika grupper av en trädslagsklass och i regel för tall och för gran, framgår av punkt 11.

11. Förfarandet vid prisvariationer inom en trädslagsklass.

Uppdelningen på de tre trädslags-

5. Virkesförrådets uppskattning.

c) Därest det beträffande viss barrskog ej finnes anledning antaga att sammansättningen av den medelgrova och den klena skogen avsevärt avviker från den vid förhandenvärande förekomst av grov skog normala, må en mera summarisk uppdelning av virkesförrådet ske, därvid anges allenast, med en noggrannhet av minst tiotal procent, det i virkesförrådet ingående förrådet av grov barrskog samt, då *tall och gran vid prissättningen behandlas såsom skilda grupper enligt bestämmelserna i punkt 11*, med en noggrannhet av minst tjugufemtal procent, förekomsten av gran. En efter omständigheterna lämpad summarisk uppdelning av virkesförrådet må ske jämväl beträffande lövskog, om ej ett i huvudsak riktigt taxeringsresultat därigenom äventyras.

Sådan summarisk — — — för handen.

6. Skogskubikmeterpris.

b) En skogskubikmeter — — — det avverkas.

Prisberäkningen skall — — — av skogskubikmeterpriserna.

Ett typträd skall representera hela den trädslagsklass det avser och får sålunda anses vara sammansatt av de trädslag, som ingå i trädslagsklassen, i ungefär samma proportion som dessa förekomma inom prisområdet. Det kan emellertid vid taxeringen vanligen anses tillfyllest att låta träd av ett eller flera inom trädslagsklassen förhärskande trädslag företråda trädslagsklassen i dess helhet. Att särskilda typträd dock stundom skola finnas för olika grupper av en trädslagsklass framgår av punkt 11.

11. Förfarandet vid prisvariationer inom en trädslagsklass.

Uppdelningen på de tre trädslags-

(Nuvarande lydelse)

klasserna barrskog, ordinär lövskog och ädel lövskog betingas främst därav att för var och en av dem kunna antagas i huvudsak lika tillväxtförhållanden och ensartad avverkningsordning, varav följer att för varje sådan klass skola gälla gemensamma skogsvärdefaktorer. I det föregående har antagits att även gemensamma skogskubikmeterpriser bestämmas för varje trädslagsklass, och att till följd därav typträden i princip skola anses vara sammansatta av förekommande olika trädslag inom varje trädslagsklass. Emellertid är det *beträffande barrskog normalt, beträffande ädel lövskog vanligt och beträffande ordinär lövskog möjligt, att inom trädslagsklassen* priserna för olika trädslag så variera att gemensamma skogskubikmeterpriser skulle framstå såsom olämpliga. I dylika fall skola de olika trädslagen gruppvis eller vart för sig i avseende å uppskattning av virkesförråd och bestämmande av skogskubikmeterpriser behandlas såsom om de utgjorde en hel trädslagsklass. I fråga om förfarandet vid prissättningen kan åtskillnad mellan de olika trädslagen göras redan vid den antagna aptering, varom statens skogsforskningsinstitut i samråd med skogsstyrelsen meddelar föreskrifter, eller först vid den uppdelning på sortiment som verkställs vid taxeringen. Beträffande trädslag, för vilka sålunda särskild prissättning skall ske, anknytes denna till typträd av vederbörlig grovlek inom ifrågavarande trädslag. För den eller de prisrelationer, som framkomma genom jämförelse mellan skogskubikmeterpriserna å typträden inom varje trädslag eller grupp av trädslag, uppsökas i vederbörlig tabell de beträffande trädslagsklassen i sin helhet gällande skogsvärdefaktorerna, och uppskattningen av skogsvärdet sker med ledning av dessa och de fastställda skogskubikmeterpriserna för trädslaget eller gruppen av träd-

(Föreslagen lydelse)

klasserna barrskog, ordinär lövskog och ädel lövskog betingas främst därav att för var och en av dem kunna antagas i huvudsak lika tillväxtförhållanden och ensartad avverkningsordning, varav följer att för varje sådan klass skola gälla gemensamma skogsvärdefaktorer. I det föregående har antagits att även gemensamma skogskubikmeterpriser bestämmas för varje trädslagsklass, och att till följd därav typträden i princip skola anses vara sammansatta av förekommande olika trädslag inom varje trädslagsklass. Emellertid *förekommer det, att inom viss trädslagsklass* priserna för olika trädslag så variera att gemensamma skogskubikmeterpriser skulle framstå såsom olämpliga. I dylika fall skola de olika trädslagen gruppvis eller vart för sig i avseende å uppskattning av virkesförråd och bestämmande av skogskubikmeterpriser behandlas såsom om de utgjorde en hel trädslagsklass. I fråga om förfarandet vid prissättningen kan åtskillnad mellan de olika trädslagen göras redan vid den antagna aptering, varom statens skogsforskningsinstitut i samråd med skogsstyrelsen meddelar föreskrifter, eller först vid den uppdelning på sortiment som verkställs vid taxeringen. Beträffande trädslag, för vilka sålunda särskild prissättning skall ske, anknytes denna till typträd av vederbörlig grovlek inom ifrågavarande trädslag. För den eller de prisrelationer, som framkomma genom jämförelse mellan skogskubikmeterpriserna å typträden inom varje trädslag eller grupp av trädslag, uppsökas i vederbörlig tabell de beträffande trädslagsklassen i sin helhet gällande skogsvärdefaktorerna, och uppskattningen av skogsvärdet sker med ledning av dessa och de fastställda skogskubikmeterpriserna för trädslaget eller gruppen av trädslag. Markvärdet bestämmas däremot alltid på sätt i punkt 10 sägs.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

slag. Markvärdet bestämmes däremot alltid på sätt i punkt 10 sägs.

Inom trädslagsklassen barrskog skola regelmässigt tall och gran behandlas såsom skilda grupper med iakttagande att, där andra slag av barrträd förekomma, de efter omständigheterna sammanföras med ettdera av dessa trädslag. Därest inom visst trädslag — på grund av växlande stamform och grenighet m. m. hos träden — skogen i avseende å kvalitet och användbarhet till gagnvirke företer sådana olikheter att skilda prissättningsgrunder finnas böra tillämpas, kan en uppdelning av detta trädslag ske på skilda grupper.

Behandlas inom trädslagsklassen barrskog tall och gran såsom skilda grupper skall iakttagas att, där andra slag av barrträd förekomma, de efter omständigheterna sammanföras med ettdera av dessa trädslag. Därest inom visst trädslag — på grund av växlande stamform och grenighet m. m. hos träden — skogen i avseende å kvalitet och användbarhet till gagnvirke företer sådana olikheter att skilda prissättningsgrunder finnas böra tillämpas, kan en uppdelning av detta trädslag ske på skilda grupper.

D. Anvisningar som före allmän fastighetstaxering meddelas av statens skogsforskningsinstitut

1. Före allmän fastighetstaxering skall statens skogsforskningsinstitut efter samråd med skogsstyrelsen senast den 1 juni året näst före taxeringsåret fastställa för den följande taxeringsperioden gällande centrala skogstaxeringsanvisningar. I dessa anvisningar skola bestämmas de områden som skola för de vanligast förekommande trädslagen vara apteringsområden, under iakttagande att varje apteringsområde skall vara ett sådant större område där, enligt vad riksskogstaxeringarna utvisa, skogen har i huvudsak ensartad karaktär i avseende å trädens stamform, barktjockleken hos träden samt trädens kvalitet.

Tillika skall — — — såsom gagnvirke.

I de — — — från typträden.

2. Statens skogsforskningsinstitut skall vidare, på grundval av riksskogstaxeringarna, senast den 15 september året näst före taxeringsåret till varje länsstyrelse avlämna uppgifter för länet eller i skogligt avseende likartade delar av länet om den ungefärliga arealen av skogsmark och av övrig mark, skogsmarkens genomsnittliga godhetsgrad samt

1. Före allmän fastighetstaxering skall statens skogsforskningsinstitut efter samråd med skogsstyrelsen senast den 1 maj året näst före taxeringsåret fastställa för den följande taxeringsperioden gällande centrala skogstaxeringsanvisningar. I dessa anvisningar skola bestämmas de områden som skola för de vanligast förekommande trädslagen vara apteringsområden, under iakttagande att varje apteringsområde skall vara ett sådant större område där, enligt vad riksskogstaxeringarna utvisa, skogen har i huvudsak ensartad karaktär i avseende å trädens stamform, barktjockleken hos träden samt trädens kvalitet.

Tillika skall — — — såsom gagnvirke.

I de — — — från typträden.

2. Statens skogsforskningsinstitut skall vidare, på grundval av riksskogstaxeringarna, senast den 1 augusti året näst före taxeringsåret till varje länsstyrelse avlämna uppgifter för länet eller i skogligt avseende likartade delar av länet om den ungefärliga arealen av skogsmark och av övrig mark, skogsmarkens genomsnittliga godhetsgrad samt virkesför-

(Nuvarande lydelse)

virkesförrådets genomsnittliga storlek och fördelning på trädslagsklasser och förrådsgrupper samt, i förekommande fall, trädslag.

(Föreslagen lydelse)

rådets genomsnittliga storlek och fördelning på trädslagsklasser och förrådsgrupper samt, i förekommande fall, trädslag.

E. Uppgifter och förslag som före allmän fastighetstaxering avgivas av skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen skall före allmän fastighetstaxering efter samråd med domänstyrelsen och statens skogsforskningsinstitut senast den 15 september året näst före taxeringsåret till varje länsstyrelse för varje del av vederbörande län

dels avlämna uppgifter rörande bruttohöstpriser för olika sortiment av olika trädslag samt under B. i punkt 6 c) avsedda kostnader under de år, vilkas förhållanden skola ligga till grund för taxeringen,

dels avgiva förslag om vilka trädslag skola i avseende å uppskattning av virkesförråd och bestämmande av skogskubikmeterpriser behandlas såsom särskild grupp inom en trädslagsklass samt vilka skogskubikmeterpriser som skola tillämpas för ifrågakommande typträd i vanligen förekommande fall för olika apterings- och prisförutsättningar.

I den — — — och förslag.

Skogsstyrelsen skall före allmän fastighetstaxering efter samråd med domänstyrelsen och statens skogsforskningsinstitut senast den 1 maj året näst före taxeringsåret till varje länsstyrelse för varje del av vederbörande län

dels avlämna uppgifter rörande bruttohöstpriser för olika sortiment av olika trädslag samt under B. i punkt 6 c) avsedda kostnader under de år, vilkas förhållanden skola ligga till grund för taxeringen,

dels avgiva förslag om vilka trädslag skola i avseende å uppskattning av virkesförråd och bestämmande av skogskubikmeterpriser behandlas såsom särskild grupp inom en trädslagsklass samt vilka skogskubikmeterpriser som skola tillämpas för ifrågakommande typträd i vanligen förekommande fall för olika apterings- och prisförutsättningar.

I den — — — och förslag.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling. I avseende å 1957 års allmänna fastighetstaxering skall iakttagas att till grund för prissättningen skola läggas medeltalen av gällande medelhöstpriser under kalenderåren 1950 samt 1952—1954, därvid bruttopriserna dock skola reduceras med 20 procent, samt att sådana i skogsvärderingsinstruktionen använda uttryck som femårsregel, femårsmedeltal o. likn. skola anses hava den innebörd, som följer av vad nyss sagts angående de år vilka skola ligga till grund för prissättningen.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17
februari 1956.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *fastighetstaxering av skogsmark och växande skog* samt anför därvid följande.

Inledning

Allmän fastighetstaxering skall enligt 12 § kommunalskattelagen ske vart femte år. Senaste allmänna fastighetstaxeringen skulle egentligen ha ägt rum år 1950, men blev genom skilda beslut uppskjuten två år och företogs därför först år 1952. Eftersom nämnda uppskovsbeslut icke avsåg kommande taxeringar, skulle ny allmän fastighetstaxering ha ägt rum år 1955, men även den taxeringen blev uppskjuten i två år. I samband med det senaste uppskovsbeslutet föreskrevs (SFS nr 46/1954), att nästa allmänna fastighetstaxering skall äga rum år 1957 och därefter vart femte år. Därigenom hade en återgång ägt rum till den i kommunalskattelagen föreskrivna ordningen med allmän omtaxering av fastigheterna vart femte år.

Då förberedelsearbetet för den allmänna fastighetstaxering, som sålunda skall äga rum nästa år, skall påbörjas inom kort, måste innevarande års riksdag taga ställning till frågan om vissa ändringar av gällande bestämmelser om värdering av skogsmark och därå växande skog.

En ny metod för taxering av skogsfastigheter utarbetades av domänstyrelsen år 1941. Sedan denna metod blivit föremål för överarbetning i finansdepartementets skatteberedning förelades 1944 års riksdag förslag i ämnet (prop. nr 240/1944). Riksdagen uttalade sig därvid i princip för att den nya metoden skulle genomföras men ansåg att därmed borde anstå till den närmast efter 1945 års allmänna fastighetstaxering följande allmänna fastighetstaxeringen. År 1947 tillkallade dåvarande chefen för finansdepartementet särskilda sakkunniga med uppdrag att verkställa en överarbetning av det till 1944 års riksdag framlagda förslaget. På grundval av ett av nämnda

sakkunniga (1947 års skogstaxeringssakkunniga) år 1949 avgivet betänkande (SOU 1949:60) framlade Kungl. Maj:t i proposition nr 39 till 1951 års riksdag förslag till nya regler för taxering av skogsmark och växande skog.

Sedan riksdagens kamrar vid behandlingen av förevarande fråga stannat i olika beslut, avgav bevillningsutskottet i memorial nr 55 ett sammanjämningsförslag, vilket antogs av riksdagen. Innebörden av riksdagens beslut var att den gamla värderingsmetoden skulle tillämpas vid 1952 års allmänna fastighetstaxering och den nya metoden vid därpå följande allmänna fastighetstaxeringar. Därmed fastslog alltså riksdagen att sistnämnda metod skulle bli den för framtiden gällande.

För den gamla värderingsmetoden, som i princip tillämpats vid allmänna fastighetstaxeringar sedan år 1922, fastställda uppskattningsgrunder återfinnes i skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951, nr 437. Uppskattningsgrunderna för den nya metoden har upptagits i skogsvärderingsinstruktionen den 1 juni 1951, nr 440. Sistnämnda författning skall tillämpas första gången vid 1957 års allmänna fastighetstaxering.

Den nya metoden i det skick den fastställdes av 1951 års riksdag blev alltså antagen att tillämpas från och med den allmänna fastighetstaxering, som skulle komma att följa på 1952 års. Emellertid ansågs det lämpligt att använda tiden intill nästföljande allmänna fastighetstaxering för ytterligare undersökningar av metodens lämpligaste utformning i skilda hänseenden. Sålunda framhöll 1951 års bevillningsutskott i sitt nyssnämnda memorial nr 55 önskvärdheten av att vid 1952 års allmänna fastighetstaxering jämsides med en värdeberäkning enligt den gamla metoden verkställdes en uppskattning av erforderliga primärfaktorer för tillämpning av den nya metoden, så att därefter genom en bearbetning av det därvid erhållna materialet utfallet i praktiken av den nya metoden kunde ytterligare bedömas. I anledning härav föreskrev Kungl. Maj:t i cirkulär den 29 juni 1951 till länsstyrelserna i samtliga län, att i två beredningsdistrikt inom varje län skulle — samtidigt med att värderingen av skogsmark och växande skog företogs för den allmänna fastighetstaxeringen år 1952 enligt de äldre, för denna taxering ännu gällande bestämmelserna — av vederbörande beredningsnämnder verkställas en uppskattning av virkesförrådet m. m. å ifrågakommande fastigheter enligt den nya värderingsmetoden. Resultatet av denna uppskattning skulle antecknas i en särskild för ändamålet fastställd längd.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 oktober 1952 tillkallade dåvarande departementschefen två *sakkunniga*, nämligen professorn vid statens skogsforskningsinstitut A. E. Hagberg och direktören i Sveriges skogsägareföreningars riksförbund G. F. N. Olhammar med uppdrag att — på grundval av den uppskattning av virkesförrådet m. m. som verkställdes i enlighet med vad därom föreskrivits i det nyssnämnda cirkuläret — företaga en undersökning om hur en med tillämpning av den nya metoden verkställd skogstaxering skulle för i cirkuläret avsedda beredningsdistrikt ha utfallit i jämförelse med den taxering, som verkställdes enligt den gamla metoden.

Med skrivelse den 18 oktober 1955 har de sakkunniga avgivit utredning i ämnet.

Över de sakkunnigas utredning har, efter remiss, *yttranden* avgivits av kammarrätten, riksskattenämnden, statens skogsforskningsinstitut, skogshögskolans lärarråd — som överlämnat ett av rektorn vid skolan professor Thorsten Streyffert avgivet yttrande — domänstyrelsen, skogsstyrelsen (med överlämnande av yttranden från ett antal skogsvårdsstyrelser), lantbruksstyrelsen, samtliga länsstyrelser (med, i vissa fall, överlämnande av yttranden från av vederbörande länsstyrelse anlitad skogssakkunnig m. fl.), stiftsnämnden i Lund, Svenska landstingsförbundet, Svenska skogsvårdsföreningen, Norrlands skogsvårdsförbund, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges länsskogvaktareförbund, Sveriges lantbruksförbund och Riksförbundet landsbygdens folk.

Vidare torde få omnämnas, att vissa organisationer beretts tillfälle att avgiva yttrande över betänkandet utan att de begagnat sig därav, nämligen bl. a. Svenska landskommunernas förbund och Svenska stadsförbundet.

De olika värderingsmetoderna

Det utmärkande för de alltifrån början av 1920-talet tillämpade bestämmelserna om värdering av skog är att avsikten varit att fastställa ett avkastningsvärde å egendomen, d. v. s. ett värde som baseras direkt på den för framtiden beräkneliga avkastningen av skogen. I detta avseende har skogsvärderingen skilt sig från värdering av all annan fastighet, vilken avsett att komma fram till allmänna saluvärdet vid den för taxeringen aktuella tidpunkten.

Enligt *den gamla metoden* sker fastställande av avkastningsvärdet å mark och därå växande skog så, att man uppskattar värdet av den årliga virkesavkastningen från marken vid normal skogstillgång, varefter detta värde kapitaliseras efter viss procentsats. Räntefoten var vid 1952 års taxering fastställd till fem procent. Det antal årsavkastningar, varmed man enligt den fastställda procentsatsen skall räkna vid kapitaliseringen, fördelas därvid å skogsmarken och den därå växande skogen så, att av sammanlagda värdet ungefär 18 procent kommer att belöpa å marken och återstoden å skogen (med en räntefot av fem procent belöper 3,5 årsavkastningar å marken och 16,5 årsavkastningar å den växande skogen). Det i enlighet härmed fastställda värdet för marken anses utgöra markens taxeringsvärde. Det erhållna värdet för skogen däremot anses användbart som omedelbart uttryck för skogsvärdet endast om den beräknade normala värdeavkastningen är just den som kan genast och uthålligt uttagas, d. v. s. om den å fastigheten befintliga skogstillgången är normal, vilket uttryckes med att relativa skogstillgången är 1,0. Avviker skogen beträffande virkesförrådet, som skall särskilt uppskattas och angivas, eller beträffande virkesförrådets sammansättning med avseende på åldrar och trädslag samt grövre och klenare dimen-

sioner från det tillstånd, som anses motsvara normal skogstillgång, jämkas skogsvärdet uppåt eller nedåt genom multiplikation med ett tal, som ger uttryck för relativa skogstillgången i det särskilda fallet, alltså med t. ex. 0,9, 0,8 etc., om skogstillgången värdemässigt är mindre än normal, och med 1,1, 1,2 etc., om skogstillgången är större än normal. Relativa skogstillgången erhålles genom två räkneoperationer. Först ställes det verkliga virkesförrådet i relation till det virkesförråd, som skulle funnits, om skogen varit »normal», vilket förråd finns för olika boniteter och omloppstider angivet i en för taxeringen av Kungl. Maj:t fastställd tabell, den s. k. normalförrådstabellen, varefter det sålunda erhållna talet, »relativa virkesförrådet», jämkas med hänsyn till förekommande avvikelser från normaltillståndet i fråga om skogens sammansättning beträffande åldersklasser, trädslag etc.

Arsavkastningens värde för en viss fastighet bestämmes av fyra faktorer: skogsmarksareal, bonitet, rotvärde och allmänna kostnader för skogsbruket. Boniteten uttrycker markens årliga virkesavkastningsförmåga, angiven i kbm per har. Rotvärdet avser värdet av normala virkesavkastningen, uttryckt i nettopris per kbm å rot och fastställt för varje fastighet på grundval av genomsnittliga priser och avverkningskostnader för olika sortiment under viss före taxeringens början förfluten period. Vid 1952 års taxering lades till grund för värderingen nettopriserna under åren 1945—1949. Bruttopriserna reducerades dock med 20 procent på grund av antagna onormala prisförhållanden. De allmänna kostnaderna avser kostnader för skogens vård, förvaltning m. m. och skall generellt beräknas till viss del av det efter boniteten och rotvärdet beräknade värdet å årliga virkesavkastningen per har. Vid 1952 års taxering utgjorde detta avdrag i allmänhet 33 procent. I vissa särskilda fall kunde förhöjt avdrag ifrågakomma.

Även *den nya metoden* för taxering av skogsfastighet avser att fastställa avkastningsvärdet. Man utgår emellertid från det genomsnittsskogsbruk, som genom statistisk bearbetning av riksskogstaxeringens material visats faktiskt föreligga.

Riket indelas med hänsyn till klimatiska förhållanden i tillväxtområden och marken inom varje sådant område med hänsyn till sin produktionsförmåga i godhetsklasser. Genom att hänföra varje skogsfastighet till viss godhetsklass för visst tillväxtområde kan samtliga fastigheter i riket indelas i grupper efter fastigheternas naturliga betingelser för skogsproduktion.

I stället för den gamla metodens normalskog är det enligt nya metoden genomsnittsskogen som värderas. Detta sker genom beräkning av årlig värdeavkastning och kapitalisering av denna på samma sätt som vid normalskogens värdering enligt gamla metoden. Avdraget för allmänna kostnader sker också liksom förut med viss del av värdet.

Värdet av genomsnittsskogen, beräknat genom kapitalisering av avkastningen, innefattar såväl skogsmarks- som skogsvärdet. Markvärdet upptages till belopp motsvarande värdet av 0-årig skog, vilket beräknas genom diskontering till nuvärden av de belopp som antages i framtiden inflyta vid den-

na skogs avverkning. Skogsmarksvärdet kommer då att utgöra en från söder (korta diskonteringsstider) till norr (långa diskonteringsstider) avtagande andel av det totala värdet och ej som hittills en fix andel (18 procent) av detta värde.

Skogsvärdet för genomsnittsskogen utgör skillnaden mellan det totala värdet och sålunda beräknat skogsmarksvärde.

Skogsvärdet fördelas också på olika grovlebsklasser (förrådsgrupper), bestående t. ex. för barrskogen av träd under 15 cm, 15—25 cm samt 25 cm och däröver vid brösthöjd. För varje grovlebsklass sker värdeberäkningen genom diskontering till nuvärdet av de belopp, som beräknas i framtiden utfalla vid avverkning av träd härrörande just från den grovlebsklassen. Därigenom får man en möjlighet att direkt värdera skog som till sin samsättning avviker från genomsnittsskogen. Om t. ex. de olika barrskogsgруппerna åsättes enhetsvärdena 1, 2 och 3 är barrskogens värde i genomsnittsskogen lika med $1 + 2 + 3$. Den justering som erfordras med hänsyn till förekommande över- resp. undervikt för någon grupp — i förhållande till genomsnittsskogen — blir automatiskt gjord i och med att virkesförrådet fördelas på de olika grupperna.

Själva värderingen vid tillämpning av den nya metoden tillgår på följande sätt.

Arealen skogsmark, markens bonitet och totalförrådet fastställs. Vid boniteringen användes, som redan antytts, i stället för bonitet uttrycket godhetsklass (A, B, etc.) men eljest sker fastställandet av nämnda faktorer på samma sätt enligt båda metoderna. De gamla bonitetstalen kan för övrigt lätt översättas till de nya godhetsklasserna.

Virkesförrådet uppskattas (i kbm per har) och fördelas i särskilda grupper, därvid viss hänsyn togs till om hushållningsplan eller eljest mera detaljerade uppgifter om förrådet finnes eller ej. I det senare — ojämförligt oftast förekommande — fallet, då alltså en bedömning måste göras av nämnderna, skall virkesförrådet fördelas i barrskog och lövskog, varefter för barrskogen skall angivas (i tiotal procent) till hur stor del denna utgöres av grovskog, d. v. s. träd om 25 cm vid brösthöjd och däröver, ävensom (i 25-tal procent) hur stor del av barrskogen, som utgöres av gran. I sydligaste Sverige, där s. k. ädel lövskog (företrädesvis bok, ek, alm, ask, avenbok, lind och lönn) förekommer i avsevärdare omfattning, måste dessutom vissa särskilda uppgifter lämnas om sådan skog.

Sedan dessa uppgifter uppskattats kan värdena (i kronor per har beträffande marken och i kronor per kbm beträffande skogen) hämtas direkt ur en tabell (s. k. hjälptabell), som upprättas för varje län. Någon bedömning eller beräkning av det slag, som vid tillämpning av den gamla metoden är erforderlig för omvandling av relativa virkesförrådet till relativa skogstillgången, behövs alltså icke vid användning av nya metoden. Nämndernas verksamhet vid taxering enligt denna inskränker sig till en bedömning av primärmaterialet för värderingen.

Ett exempel på en tabell av nyss angivet slag — som alltså är avsedd att användas vid det förut beskrivna värderingsförfarandet — kan hämtas ur propositionen nr 39/1951 angående 1952 års fastighetstaxering (s. 167—168). Tabellen, kallad hjälptabell nr 1, torde få fogas till detta statsrådsprotokoll såsom *bihang I*.

Då tillförlitliga uppgifter om virkesförrådet å den fastighet, som skall taxeras, kan hämtas ur hushållningsplan eller andra uppskattningshandlingar, är det avsett att en noggrannare värdering skall äga rum. Förfarandet härvid demonstreras närmare av en i nämnda proposition (s. 169) intagen tabell, betecknad hjälptabell nr 2, vilken torde få biläggas här som *bihang II*.

De sakkunnigas utredning

Sammanfattning av de sakkunnigas utredning. De sakkunniga framhåller, att det principiellt inte förelåg någon egentlig olikhet mellan värderingsmetoderna, eftersom båda avsåg att fastställa avkastningsvärdet vid uthålligt skogsbruk. Dessa borde därför vid riktig tillämpning i stort sett ge samma värden. Detta hade också av utredningen visats vara fallet för konstruerade fastigheter med normalförråd, där skillnaden i summavärden inte översteg sju procent. Av de sakkunniga utarbetad tabell, utvisande dessa jämförande beräkningar, torde få fogas till detta statsrådsprotokoll såsom *bihang III*.

Den egentliga skillnaden låg, uttalar de sakkunniga, i uppdelningen av totalvärdet i markvärde och skogsvärde. I detta avseende hade den gamla metodens schablonmässiga uppdelning medfört, att fastigheter med virkesförråd, vilka alltför mycket avvek från normalskogen, kunde bli avsevärt feltaxerade. Av de sakkunniga utarbetade tabeller, utvisande skillnaderna i markvärde, skogsvärde och totalvärde enligt de båda metoderna, torde få fogas härvid såsom *bihang IV*.

Hur metoderna slog ut vid praktisk tillämpning borde alltså, framhåller de sakkunniga vidare, vara beroende av hur man med de olika metoderna lyckades anpassa värdena, då skogarna avvek från det normala.

Vad angår utfallet av den företagna provtaxeringen uppger de sakkunniga till en början, att den stora differensen mellan resultaten av de båda metoderna för »Arjeplog II» hade speciella orsaker. Taxeringsvärdena där avsåg endast fem fastigheter — därav tre kronoparker med överloppsmarker och två allmänningar — som ansetts böra redovisas separat, då de eljest skulle ha förryckt resultatet för hela kommunen. Anledningen till att dessa fastigheter åsatts så låga värden vid 1952 års fastighetstaxering syntes vara dels att beredningsnämnden godtagit 1,3 såsom högsta jämningsfaktor trots deklarerad grovskogsprocent av 40—50 procent, dels medgivit avdrag för kvalitet med tio procent och dels icke iakttagit den förhöjning som den deklarerade låga lövskogsförekomsten hade bort medföra.

Den genomsnittliga nivån å de värden, som erhållits med tillämpning av den nya metoden visade emellertid enligt de sakkunnigas åsikt inte någon anmärkningsvärd förskjutning i jämförelse med taxeringsnivån enligt den gamla metoden. Skillnaden höll sig i allmänhet inom tio procent. Den nya metoden visade i regel högre värden beroende på att korrigerings för från normalskogen avvikande lövskogsförekomst ej verkställdes i tillräcklig omfattning vid tillämpningen av den gamla metoden. Vissa brister i anvisningarna i fråga om vissa jämkningsfaktorer hade därjämte kunnat konstateras. Dessa faktorer hade synbarligen medfört undervärdering av fastigheter med låg grovskogsprocent och någon övervärdering för sådana med hög grovskogsprocent. På grund av det anförda kunde skillnaden i genomsnittstalen förstöras, om fastigheterna genomgående bedömts ligga exempelvis med mycket låga grovskogsprocenter. Så var t. ex. fallet med Hova socken i Skaraborgs län, där grovskogsprocenten i nära hälften av antalet fastigheter satts så lågt som tio procent eller lägre. Skillnaden mellan metoderna framträdde här med + 30,0 procent beroende på att för låga jämkningsfaktorer anvisats. Samma förhållande gällde för Spekeröds socken inom Göteborgs och Bohus län. Skillnaden mellan taxeringsutfallet för denna socken utgjorde + 23,5 procent. Även för Annerstads kommun i Kronobergs län hade flertalet fastigheter bedömts ha låg grovskogsprocent, varför skillnaden mellan värdena här uppgick till + 22,1 procent.

En påtaglig svaghet i den gamla metoden var enligt de sakkunniga, att även om tillfredsställande anvisningar för jämkningsfaktorns bestämmande fanns utformade, denna metod ändock kunde medföra en slentrianmässig tillämpning. Detta hade visat sig vara fallet beträffande både provtaxerade och andra kommuner, där något egentligt försök att variera jämkningsfaktorn inte gjorts. Enligt de sakkunnigas mening skulle den nya metoden i detta avseende mera tvinga fram ett ställningstagande, enär den utslagsgivande grovskogsprocenten måste angivas i taxeringslängden. Om alla fastigheter i en kommun skulle bedömas ha en enhetlig grovskogsprocent, skulle detta framstå som anmärkningsvärt. En dylik felbedömning skulle i många fall av skogsägaren kunna direkt påvisas. Visserligen kunde nivån kring vilken grovskogsprocenten varierades, i allt fall då den nya metoden skulle tillämpas första gången bli felaktig, vilket visat sig vara fallet i vissa provtaxerade kommuner. Uppenbara avsteg från sannolika medeltal skulle dock framträda även vid en ytlig granskning.

I detta sammanhang kan nämnas att de sakkunniga gjort vissa särskilda utredningar angående de olika metodernas möjlighet att avväga värdet för varje enskild fastighet. Därvid har summavärdet av skogsmark och växande skog för varje fastighet för sig enligt den nya metoden satts i procent av motsvarande värde enligt den gamla metoden. Fastigheterna har sedan fördelats i klasser med hänsyn till denna relation mellan värdena. Med utgångspunkt från 100 procent, d. v. s. full överensstämmelse, och en klassvidd av tio procent betecknar procenttalen 96—105 mittklassen. Vid stigande klasser

har den nya metoden givit högre värden och vid sjunkande klasser lägre värden.

Den av de sakkunniga först gjorda undersökningen avser Arjeplogs socken. I denna socken har vid taxeringen redovisats 187 fastigheter med normal lövskogsförekomst (10—20 procent) och jämningsfaktor 1,4. Av dessa har 37 inte medtagits vid jämförelsen. Övriga fastigheter fördelar sig på följande sätt.

	Nya metodens värde i % av gamla metodens							
	86—95	96—105	106—115	116—125	126—135	136—145	146—155	S:a
Antal fastigheter	6	16	39	52	18	12	7	150

De sakkunniga framhåller att — även om man tillsåg att tillämpad faktor överensstämde med anvisad faktor och gav den anvisade faktorn riktigt värde i fråga om grovskogsprocent och lövskogsprocent och därför i detta fall schablonmässigt höjde gamla metodens värde med 15 procent — resultatet likväl blev att endast 39 + 52 fastigheter skulle ligga mellan värdena 106—125 procent (då blivande mittklasser). Nära 40 procent av antalet fastigheter skulle sålunda ligga utanför en variation uppåt och nedåt av ca tio procent. Den nya metoden spred värdena förutom med hänsyn till grovskogsprocent och lövskogsprocent även med hänsyn till sortimentens inbördes värderelation för olika avsättningslägen samt markvärdets olika andel vid skilda boniteter. Härjämte inverkade i någon mån granskogsprocenten. Det dominerande inflytandet utgjorde dock avsättningsläget.

Beträffande områden där avsättningsläget spelar mindre roll, framträder inte samma spridning i värdena. Detta exemplifieras med de 238 fastigheter (varav 62 ej medtagits vid jämförelsen), som redovisats i Sävars socken i Västerbottens län med jämningsfaktor 0,9 och lövskogsprocent 0. De 176 fastigheterna fördelar sig i värdespridning enligt följande.

	Nya metodens värde i % av gamla metodens								
	76—85	86—95	96—105	106—115	116—125	126—135	136—145	146—155	S:a
Antal fastigheter ..	1	3	20	84	53	13	1	1	176

Även för dessa gav, framhåller de sakkunniga, den nya metoden ca 15 procent högre värden. Om värdenivån försköts med detta procenttal, skulle 84 + 53 fastigheter ligga mellan värdena 106—125 (då blivande mittklasser). 39 fastigheter eller 22 procent låg således utanför en variation uppåt och nedåt av ca tio procent.

För Torps kommun i Västernorrlands län hade, uppger de sakkunniga vidare, anvisningarna väl följts med avseende å grovskogsprocent. Däremot hade varierande lövskogsförekomst inte fått påverka taxeringen. Om här

valdes fastigheter med normal lövskogsförekomst, inverkade dock inte detta förhållande. 203 fastigheter (varav tre inte medtagits vid jämförelsen) fanns redovisade vid grovskogsfaktor 0,80. Resterande 200 fastigheter fördelade sig i värdeförhållande enligt följande sammanställning.

	Nya metodens värde i % av gamla metodens								S:a
	86—95	96—105	106—115	116—125	126—135	136—145	146—155	156—165	
Antal fastigheter ..	5	38	53	51	29	20	3	1	200

Spridningen var alltså stor. Om som klassmitt valdes 106—125, skulle 48 procent av fastigheterna ligga utanför dessa klasser, inom vilka värdena varierade med \pm ca tio procent.

Av intresse var enligt de sakkunniga att i ett dylikt fall studera hur mycket varierande granskogsprocent kunde ha inverkat på spridningen. Fastigheterna hade därför grupperats med hänsyn till angiven sådan procent. Endast tre olika grupper av granskogsprocent hade tillämpats, nämligen 25, 50 och 75 procent.

Granskogs-%	Antal fastigheter								
	Nya metodens värde i % av gamla metodens								
	86—95	96—105	106—115	116—125	126—135	136—145	146—155	156—165	S:a
25	—	3	1	—	2	1	—	—	7
50	4	13	28	32	21	14	1	1	114
75	1	22	24	19	6	5	2	—	79
S:a	5	38	53	51	29	20	3	1	200

Spridningen i materialet fanns synbarligen i nästan lika hög grad även sedan inflytande av varierande granskogsförekomst eliminerats.

Inom Laxå kommun i Örebro län har redovisats 69 fastigheter med låg lövskogsförekomst och med grovskogsfaktor 0,75. Sedan fem uteslutits fördelar sig resterande 64 på följande sätt.

	Nya metodens värde i % av den gamla metodens					
	86—95	96—105	106—115	116—125	126—135	S:a
Antal fastigheter	1	17	18	18	10	64

Även här låg värdena enligt nya metoden ca 15 procent högre, sammanhängande med den låga lövskogsförekomst, vartill ej tillräcklig hänsyn tagits vid tillämpning av den gamla metoden. En företagen justering av nivån medförde att 18 + 18 fastigheter låg inom då uppkommande mittklasser

106—125, men 28 fastigheter eller mer än 40 procent låg utanför denna variation.

För att mera exakt bedöma vad en justering av materialet med hänsyn till vad den nya metoden skulle visa för spridning i förhållande till den gamla metoden, rätt tillämpad enligt anvisningarna, borde, framhåller de sakkunniga, en dylik justering ske för varje enskild fastighet för sig. Sådan justering hade också verkställts för de 64 fastigheter, som redovisats i den nyss återgivna tablån. Efter dylik individuell omräkning av gamla metodens värden framträdde följande variation.

	Nya metodens värde i % av för varje fastighet justerade värden enligt anvisningar till gamla metoden					
	81—90	91—100	101—110	111—120	121—130	S:a
Antal fastigheter	9	21	14	19	1	64

Härav framgick att 29 fastigheter låg utanför klasserna 91—110 procent; alltså nära nog samma antal som vid den mera approximativa justeringen.

I anslutning härtill omnämner de sakkunniga att, vid en rätt tillämpning av anvisningarna, totalvärdet enligt nya metoden endast blev 3,4 procent högre än värdet enligt gamla metoden.

I södra Sverige blev spridningen i värden betydligt mindre, beroende på att några större skillnader i avsättningsläge inte där existerade. Valde man dessutom en kommun med mycket liten variation i fråga om bonitetsgrader, visade värdena enligt de båda metoderna avsevärt mindre spridning. Exempel härpå var Åseda kommun (Kronobergs län). Här befintliga 108 fastigheter, som redovisats med grovskogsfaktor 0,95 och låg lövskogsförekomst, fördelade sig enligt följande.

	Nya metodens värde i % av den gamla metodens				
	96—105	106—115	116—125	126—135	S:a
Antal fastigheter	1	30	66	8	105

Nya metoden visade 10 å 15 procent högre värde på grund av den låga lövskogsförekomsten.

Sammanfattningsvis uttalar de sakkunniga om de nu angivna jämförelserna att därav framgick, att de båda metoderna sinsemellan uppvisade stor skillnad i resultatet av värderingen för enskilda fastigheter, då avsättningsläge och bonitet avvek starkt från medeltalet. Den gamla metodens jämningsfaktor tog ingen hänsyn till avsättningsläget, och den del av totalvärdet, som representerades av markvärdet i denna metod, var alltför schablonartat beräknad. Den nya metoden gav här otvivelaktigt en bättre differentiering av värdet fastigheterna emellan än den gamla metoden i dess hittillsvarande utformning kunde göra.

Av de sakkunniga framförda förslag. Det nyss återgivna innefattar en sammanfattning av resultatet av den av de sakkunniga gjorda jämförelsen mellan de båda värderingsmetoderna. Undersökningen har även föranlett de sakkunniga att framställa vissa erinringar i detaljhänseende mot den nya metoden. Av vad de sakkunniga i sistnämnda avseende anfört torde följande få här återges.

Särskilda värden beträffande tall och gran. Den för taxering enligt nya metoden gällande skogsvärderingsinstruktionen förutsätter att värderingen i allmänhet skall grundas på priser, som fastställs för varje trädslagsklass som en enhet, d. v. s. att »gemensamma skogskubikmeterpriser skall bestämmas för varje trädslagsklass». Emellertid innehåller skogsvärderingsinstruktionen även bestämmelser om undantag härifrån och sägs här (avdeln. B p. 11) bl. a. att det beträffande barrskog — som ju bildar en trädslagsklass — är normalt att inom trädslagsklassen priserna för olika trädslag så varierar att gemensamma skogskubikmeterpriser skulle framstå som olämpliga och att i dylika fall de olika trädslagen gruppvis eller vart för sig i avseende å bl. a. bestämmande av skogskubikmeterpriser skall behandlas som om de utgjorde en hel trädslagsklass. Vidare sägs att inom denna trädslagsklass tall och gran regelmässigt skall behandlas som skilda grupper.

De sakkunniga framhåller nu, att den nya metodens isärhållande av värdena med avseende å fördelningen av tall och gran närmast framträdde som en något onödigt långt driven värdedifferentiering, i allt fall vid de prisförhållanden mellan dessa trädslag som gällde vid 1952 års fastighetstaxering. Av en av de sakkunniga gjord analys (s. 45 i utredningen) framgick, att det fick anses tillfredsställande för taxeringen om man genomgående höll sig till värdeförhållanden som karakteriserats av genomsnittlig blandning av tall och gran. Då här var fråga om avkastningsvärden, borde beräkningarna avse bestående prisförhållanden, gällande framtida avverkningar. De för vissa valda år rådande speciella värdeförhållandena mellan tall och gran, vilka skulle bestämma värdenivån och avpassas i viss mån efter en eftersträvad sådan nivå, var säkerligen mera sällan representativa även på längre sikt. Vid 1952 års taxering enligt den gamla metoden hade man också kommit till den slutsatsen, att man borde bilda en gemensam sortimentsklass av sulfit- och sulfatved. Priset för en sådan klass hade bestämts med hänsyn till genomsnittlig blandning av tall och gran.

Även om, anför de sakkunniga vidare, det från vissa synpunkter — aptering av typträden samt olika prisrelationer — kunde synas olämpligt att på ett tidigt stadium av beräkningarna, då underlaget för hjälptablerna framställdes, arbeta ihop kubikmeterpriserna för tall och gran, framträdde det som ett önskemål att framlägga så enkla hjälptabeller som möjligt, enär dessa skulle direkt användas av nämnderna. Detta gällde framför allt hjälptabell nr 1, som skulle användas vid en mera summarisk uppskattning. Värderingen av fastigheterna skedde till alldeles ojämförligt största delen med hjälp av denna tabell. Av de 12 666 fastigheterna, som omfattades av prov-

taxeringarna, var 12 385 värderade på grundval av nämnda tabell. Om man framlade endast ett värde, avpassat med hänsyn till genomsnittlig sammansättning av tall och gran, skulle antalet kolumner i tabellen reduceras från nuvarande nio till fem. Innebörden av den ifrågasatta åtgärden var, att man vid taxeringen uteslöt bedömningen av granskogsprocent. Då denna bedömning torde tillhöra en av de lättaste, skulle vinsten till huvudsaklig del ligga på det tekniska planet. Enligt de sakkunnigas mening var åtgärden dock att rekommendera.

Slopande av hjälptabell nr 2. Efter sin lydelse utgår skogsvärderingsinstruktionen (avdeln. B p. 5) från att den mera minutiösa värdering som förutsättes i hjälptabell nr 2 är den normala. Det i hjälptabell nr 1 avsedda förfarandet omtalas i instruktionen som ett undantagsstadgande. Härom sägs (avdeln. B p. 5 c), att därest det beträffande viss barrskog ej finns anledning antaga att sammansättningen av den medelgrova och den klena skogen avsevärt avviker från den vid förhandenvarande förekomst av grov skog normala, en mera summarisk uppdelning av virkesförrådet må ske, därvid allenast angives med en noggrannhet av minst tiotal procent det i virkesförrådet ingående förrådet av grov barrskog samt, då skilda priser skall åsättas virke av tall och gran (se det förut sagda), med en noggrannhet av minst tjugufemtal procent förekomsten av gran. Vidare stadgas att en efter omständigheterna lämpad summarisk uppdelning av virkesförrådet må ske jämväl beträffande lövskog, om ej ett i huvudsak riktigt taxeringsresultat därigenom äventyras, samt att sådan summarisk uppskattning dock ej må ske, där tillfredsställande uppgifter för en fullständig uppskattning är för handen.

En eftersträvansvärd ytterligare förenkling var, framhåller de sakkunniga angående dessa bestämmelser, om hjälptabell nr 2 kunde utgå. Av undersökningen framgick som redan nämnts att denna tabell användes i liten utsträckning. Det syntes vara mycket betungande att i länsanvisningarna nödgas medtaga tabellverk, vilka endast kom att utnyttjas till en liten bråkdel av deras erforderliga omfattning. För att täcka alla kombinationer av ingångsvärden — prisområden, godhetsgrader och omkostnadsklasser — blev tabellverket av betydande omfattning. Förekomsten av skogshushållningsplaner, motiverande tabell nr 2, var störst inom Norrbottens och Västerbottens län. Inom övriga län fanns sådana planer i regel för allmänna skogar och bolagsskogar, men för de till antalet övervägande bondeskogarna saknades sådana i allmänhet.

Anledningen till att enligt gällande värderingsinstruktion summarisk uppskattning ej fick ske, där tillfredsställande uppgifter för en fullständig uppskattning var för handen, var enligt de sakkunniga att, då fullständiga uppgifter fanns, fastigheter i dylikt fall inte borde åsättas de högre värden, som kunde uppstå genom att värderingen vid summarisk taxering innebar en viss schablonisering av vissa tillgängliga primära uppgifter. För att belysa vad en dylik schablonisering innebar hade de sakkunniga värderat vissa större fastigheter med tillämpning av båda hjälptabellerna. Dessa beräkningar vi-

sade, att värdena i allmänhet skilde sig från varandra med endast några få procentenheter. Skillnaden översteg blott i ett fall tio procent. Detta resultat hade ernåtts, trots att vid redovisning av värden enligt hjälptabell nr 1 avrundning skett till närmaste tiotal procent i fråga om grovskogsprocenten. För att få närmare överensstämmelse mellan värdena kunde övervägas att medge att grovskogsprocenten, grundad på direkt uppskattning, fick angivas på en procentenhet när och skogsvärden, svarande mot dessa procenttal, interpolerades i tabell nr 1, som redovisade dylika värden för varje tiotal procentenheter.

De sakkunnigas förslag till förenkling av den nya metoden kan sammanfattas med följande.

Hjälptabell nr 1 utarbetas att gälla den genomsnittliga sammansättning av tall och gran för skilda tillväxtområden och godhetsgrader, som ligger till grund för bestämning av den s. k. markvärdefaktorn.

Hjälptabell nr 2 utarbetas men finner tillämpning endast i de län eller länsområden, där så angives i de lokala skogstaxeringsanvisningarna.

I detta sammanhang torde vidare böra omnämnas att de sakkunniga angivit vissa justeringar och kompletteringar som måste vidtagas i den gamla metoden, därest man uppställde kravet att denna metod skulle även i fråga om de enskilda fastigheternas taxering lämna ett mot den nya metoden svarande resultat. Innebörden av uttalandena i denna del är bl. a. att markvärdets andel och därmed även skogsvärdets andel i totala antalet årsavkastningar måste varieras med områden — i stort sett motsvarande tillväxtområdena enligt nya metoden — och inom dessa med fördelning på bonitetsklasser. Vidare bör utarbetas noggrannare jämkningsfaktorer som jämväl inkluderar varierande lövskogsförekomst eller också bör två serier av jämkningsfaktorer användas, en för barrskogens grovskogsprocent och en för lövskogsförekomsten. För ädel lövskog bör framläggas en ny normalförråds-serie och särskilda jämkningsfaktorer utformas för grovskogsprocenter inom denna trädslagsklass.

De sakkunniga har även till behandling upptagit frågan om vilken tidsperiod som skall läggas till grund för beräkning av bruttopriser och omkostnader.

I skogsvärderingsinstruktionen anges (avdeln. A tredje stycket) att till grund för prissättningen skall läggas medeltalen av gällande medelhöstprieser under de närmaste fem kalenderåren, innan taxeringen påbörjas.

De sakkunniga framhåller att, då det visat sig inte vara möjligt att ha erforderliga uppgifter angående direkta avverknings- och transportkostnader för nästföregående år tillgängliga ens vid taxeringens påbörjande — egentligen borde man ha dem tillgängliga åtminstone åtta månader tidigare för att klargöra den kommande taxeringens sannolika nivå — det uppenbarligen inte var genomförbart att få fram prisunderlaget enligt gällande femårsregel.

De sakkunniga föreslår därför att prisnivån förskjutes ett år bakåt och att bestämmelsen härom i instruktionen får följande lydelse: »Till grund för prissättning läggas medeltalen av gällande medelhöstpriser under fem kalenderår närmast det, som föregår taxeringens påbörjande.»

De sakkunniga tillägger, att en sådan prisperiod tillämpades vid 1952 års taxering, varvid dock samtidigt angavs att vid värdeberäkningen bruttopri- serna skulle reduceras med 20 procent.

Remissyttrandena

Flertalet av de remissinstanser som uttalat sig i fråga om utredningens resultat finner i likhet med de sakkunniga att detta visar, att någon större skillnad inte föreligger mellan de båda värderingsmetoderna vad beträffar taxeringsnivån, men att den nya metoden ger en bättre differentiering av värdena mellan de enskilda fastigheterna. I flera yttranden framhålles att den nya metoden är teoretiskt överlägsen den gamla. I några yttranden an- ses dock utredningen ge vid handen att den nya metoden beträffande löv- skogen medför ett mindre tillfredsställande resultat. En mellanställning in- tar vissa remissinstanser som finner att utredningen inte lämnar något otve- tydligt svar på frågan om vilken av metoderna som är den bättre. Slutligen må tilläggas att i åtskilliga yttranden upptagits frågan om en återgång till den gamla metoden.

Från remissyttrandena torde följande få här återges.

Statens skogsforskningsinstitut framhåller bl. a., att den nya metoden vi- sade större variation i de enskilda fastigheternas värden än den gamla, när avsättningsläge och bonitet var relativt starkt differentierade. Detta berodde på att den gamla metoden ej påverkades så starkt av dessa faktorer, i det att vid bedömning av jämkningsfaktorerna hänsyn inte togs till avsättningsläget, varjämte den del av totalvärdet, som representerades av markvärdet i den gamla metoden, var alltför schablonmässigt beräknad. Den nya metoden gav här otvivelaktigt en bättre differentiering av värdet fastigheterna emellan än den gamla metoden i dess nuvarande utformning kunde göra.

Institutet tillägger, att det förhållandet att betydande förändringar i den gamla metoden erfordrades för att denna skulle lämna mot den nya svarande resultat, åskådliggjorde de brister, som enligt institutets mening vidlåde den gamla metoden i dess nuvarande tillämpning, även om man accepterade dess principiella uppläggning.

Riksskattenämnden yttrar.

Jämförelsen har icke utmynnat i något uttalande från utredningsmännen om vilken av metoderna som enligt deras mening bör tillämpas vid 1957 års allmänna fastighetstaxering. De resultat, som framlagts i utredningen, visa emellertid, att den äldre metoden måste kompletteras i viktiga hänseenden — bl. a. i fråga om sättet för fastställande av markvärdet samt beträffande reglerna för jämkning av skogsvärdet med hänsyn till den relativa skogstill- gången — om tillfredsställande resultat skall kunna erhållas. Å andra sidan

torde kunna konstateras, att utredningen *icke* visat att den nya metoden skulle giva felaktiga taxeringsresultat. Utredningen har sålunda bl. a. givit vid handen, att den med hänsyn till grovskogsförekomst och lövskogsinblandning bestämda jämningsfaktorn vid användning av den gamla metoden tillämpats på ett mindre tillfredsställande sätt. Vid tillämpning av nya metoden försvinner en sådan felkälla, enär därvid full hänsyn till skogens sammansättning automatiskt blir tagen.

Domänstyrelsen uttalar, att den nya metoden enligt styrelsens uppfattning otvivelaktigt var en på skogsvetenskapliga grunder upprättad och väl genomarbetad taxeringsmetod. Från teoretiska och vetenskapliga synpunkter var den nya metoden obestridligt överlägsen den gamla. Den nya metoden möjliggjorde beräkningsmässigt sett fint utmejslade resultat och en långt driven differentiering av värdena. Alltsedan den första gången framlades år 1941 torde den i hög grad ha bidragit till att fördjupa insikterna på skogstaxeringsområdet. Därjämte hade denna metod obestridligen vid skilda tidpunkter åstadkommit ständiga förbättringar i den gamla metoden. Emellertid ansåg sig styrelsen alltjämt böra vidhålla vad styrelsen i sitt yttrande över 1947 års skogstaxeringsakkunnigas betänkande invänt mot den nya metoden. Sålunda kände sig styrelsen fortfarande ej övertygad om att den nya metoden kunde på ett tillfredsställande sätt avväga värdena för olika fastigheter i de fall, då det aktuella skogstillståndet mera väsentligt avvek från den normaliserade genomsnittsskogen. Metoden syntes vidare vara mindre lämplig för skogar med onormal sammansättning, såsom vissa norrländska skogar, där metoden förutsatte en större avkastning än som var möjlig att under överskådlig tid uttaga. Styrelsen fann vidare ovisst hur den nya metoden kom att verka för mindre goda avsättningslägen inom sistnämnda landsdelar. Även om man tillämpade en låg prisrelation och en låg prisnivå befarade styrelsen, att taxeringsvärdena för sådana avsättningslägen kom att bli för höga genom att hela tillväxten inte kunde uttagas genom avverkningar. Två frågor ansåg styrelsen fortfarande vara oklara och i behov av utredning genom statens skogsforskningsinstitut. Den ena gällde beräkningen av de in- och utväxande förråden och den andra tillväxtens samband med virkesförrådets storlek.

Å andra sidan framhålles i yttranden från vissa skogsvårdsstyrelser en av den nya metodens förtjänster vara, att den säkrare leder till en riktig taxering av fastigheter, varå skogstillståndet ej är normalt.

Skogsvårdsstyrelsen i Uppsala län yttrar sålunda, att resultatet av provtaxeringen talade för att den nya metoden rätt använd säkrare ledde till en riktig taxering av fastigheter med onormalt skogsbestånd.

Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län förklarar sig, efter att ha berört möjligheten av en återgång till den äldre metoden, bestämt avstyrka en sådan åtgärd, då utredningen klart visat, att den nya metoden, även om den var mer tidskrävande än den äldre, gav rättvisare taxeringsvärden. Detta var framför allt fallet i fråga om fastigheter, där förhållandena väsentligen avvek från normalskogens sammansättning både i fråga om trädslagssammansättning och virkesförrådets storlek.

Även *skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län* synes dela denna uppfattning. Styrelsen framhåller, att av de sakkunnigas jämförande undersökningar med all tydlighet framgick den nya metodens teoretiska överlägsenhet. Särskilt frappant påvisades svagheten i den äldre metodens schablonmässiga fördelning av det totala värdet på skogsmarksvärde och skogsvärde. De låga skogsmarksvärdena i dåliga avsättningslägen och svaga boniteter, som av de sakkunniga framräknats enligt den nya metoden, fann styrelsen skäliga och väl överensstämna med vad styrelsen erfarenhetsmässigt och enligt andra grunder kommit till.

Jämväl *skogsvårdsstyrelserna i Östergötlands och Blekinge län* säger sig finna att utredningen gjort troligt att en tillämpning av den nya metoden kan medföra ett riktigare resultat.

I ett av *länsstyrelsen i Kronobergs län* åberopat yttrande av länsjägmästaren i länet framhålles att den nya metoden otvivelaktigt gav — om den rätt tillämpades — möjligheter till en variationsrikare, känsligare och därigenom mera utslagsgivande taxering än den äldre. Provtaxeringarna inom länet syntes tyda på att möjligheter förelåg för ett riktigt handhavande av metoden. Sådan den av de sakkunniga nu utformats och förenklats, utgjorde den en förbättring av taxeringsförfarandet, även om erfarenheten syntes tala för att den ställde sig mera tidsödande. Med hänsyn till den ringa skillnaden i taxeringsnivån enligt de olika metoderna, kunde skenbart saknas anledning övergå till en ny metod. Det var emellertid den större spännvidden i den nya metoden, som gav den dess stora fördelar.

Länsstyrelsen i Kalmar län yttrar, att den mest påtagliga principiella skillnaden mellan de båda metoderna kom till synes vid beräkning av markvärde. Medan enligt den gamla metoden skogsmarkens värde bestämdes rent schablonmässigt, kom markvärdets andel av totalvärdet enligt den nya metoden att bli beroende av sådana i detta sammanhang viktiga faktorer som markens godhetsgrad och för skogsproduktion mer eller mindre gynnsamma klimatiska förhållanden. Den nya metodens sätt för bestämning av markvärde resulterade enligt länsstyrelsens mening i värden, som måste anses riktigare avvägda än de markvärden, som framkom genom den gamla metodens alltför schablonartade beräkning.

Länsstyrelsen anför vidare.

En av de viktigaste förutsättningarna för att ett enligt den gamla metoden beräknat skogsvärde skall bli riktigt är, att förhållandet mellan relativa virkesförrådet och relativa skogstillgången (jämningsfaktorn) blir rätt avvägt. Utredningen har påvisat, att jämningsfaktorn vid 1952 års fastighetstaxering i många fall icke blivit rätt bestämd, till följd av att tillräcklig hänsyn icke tagits till förekomsten av grov skog eller av lövskog. Vidare utövar enligt den gamla metoden avsättningsläget icke någon som helst inverkan vid bestämmande av jämningsfaktorn. Den nya metoden däremot inbjuder till och medger hänsynstagande i större utsträckning än vad fallet är med den gamla till grovskogsprocent, lövskogsprocent och sortimentens inbördes värderelation för olika avsättningslägen. En följd härav synes enligt utredningen bliva, att större spridning av de totala värdena erhålles. Det torde därför vara befogat att draga den slutsatsen, att den nya metoden medför

icke blott en riktigare beräkning av värdet av skogsmark och växande skog utan även en bättre avvägning av taxeringsvärdena olika fastigheter emellan än den gamla metoden, sådan den utformats till 1952 års fastighetstaxering.

Med de två sist återgivna yttrandena likartade uttalanden göres av *länsstyrelserna i Uppsala, Hallands och Jämtlands län*.

I det av professor *Thorsten Streyffert* på uppdrag av skogshögskolans lärarråd avgivna yttrandet har till behandling upptagits frågan om den bristande överensstämmelsen mellan de båda metoderna. I yttrandet erinras om att de smärre skillnader, som erhållits vid värderingen av konstruerade fastigheter, av de sakkunniga förklarats till en del bero på att den nya metodens godhetsgrader innebar en grövre klassindelning än bonitetsindelningen enligt den gamla.

Därefter anföres att det emellertid också var uppenbart, att de båda metoderna även av andra skäl ej kunde ge exakt samma resultat för en viss konstruerad fastighet, även om denna för underlättande av jämförelse konstruerats på sätt i utredningen skett. Förutsättningarna beträffande beståndsutvecklingen och därav beroende virkesavkastning var nämligen ej desamma enligt den gamla och den nya metoden. Enligt den gamla metoden bedömdes avkastningen per år och hektar på grundval av boniteten, vilken reducerades på visst sätt, varefter den erhållna avkastningen fördelades på sortiment efter vissa grunder. Enligt den nya metoden var avkastningen bestämd av den beståndsutveckling, som ägde rum i den s. k. genomsnittsskogen, omkonstruerad för viss omloppstid. Värderingen av denna avkastning skedde genom att man kände skogsavkastningens fördelning på diameterklasser, och dessa prissattes med utgångspunkt från 20- och 30-cm-träden, som apterades. Även om man utgick från samma virkesförråd och samma grovskogsprocent samt i övrigt samma förutsättningar för värderingen kunde man därför ej erhålla identiskt samma värden. Det var med hänsyn till dessa skillnader i det tekniska förfarandet snarast anmärkningsvärt, att man ej erhållit större skillnader vid värderingen av de konstruerade fastigheterna enligt de båda metoderna.

Lantbruksstyrelsen yttrar, att den stora skillnad som nu rådde mellan saluvärden och taxeringsvärden för skogsmark och skog — varierande från 100 procent och uppåt, i extremfall upp till 1 000 procent — hade visat sig vara till stort hinder i lantbruksnämndernas verksamhet dels genom att den verkade förvirrande på prisbildningen beträffande salubjudna fastigheter och dels därför att den inbjöd till osund spekulation i fastighetsaffärer, vilket ofta gick ut över den jordbrukande befolkningen. Det skulle från denna synpunkt vara lyckligt om taxeringsmetoden kunde anpassas och avvägas så att rimlig anknytning fanns mellan taxeringsvärden och saluvärden.

De sakkunnigas utredning gav en god överblick över i vad mån resultaten av de båda metoderna överensstämde eller divergerade. Den nya metoden hade tillkommit i avsikt att åstadkomma större följsamhet till verkliga värdet, vilket även styrelsen ansåg önskvärt. Den innehöll även vissa teoretiska möjligheter till anpassning i stort som den gamla saknade. De sakkunniga hade

framhållit att den nya metoden gav större möjligheter till följsamhet efter de enskilda fastigheternas värdeförhållanden än den gamla i 1952 års utformning. Måhända förhöll det sig så, men därom visste man alltjämt intet eftersom några jämförelser med verkliga, detaljerat utredda avkastningsvärden inte förelåg. Den omständigheten att metoderna visade stora divergenser i vissa avseenden, särskilt beträffande markvärdena och i övrigt för enstaka fastigheter, innebar inte med nödvändighet att den ena metoden var riktigare än den andra.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län säger sig finna att den föreliggande utredningen inte gav något entydigt svar på frågan om den nya metoden var att föredraga framför den gamla.

Länsstyrelsen i Örebro län framhåller att ej mycket var att invända mot riktigheten av de nya principerna för värdering av skogsmark och växande skog. Försäljningspriserna på skogsegendomar med stor tillgång på grövre och avverkningsbar skog översteg med mycket betydande belopp åsatta taxeringsvärden. En värderingsmetod, som syftade till bättre differentiering i dessa hänseenden, måste därför från rättvisesynpunkt vara eftersträvansvärd. Av föreliggande utredning var emellertid svårt att bilda sig en uppfattning rörande den nya metodens verkningar i det enskilda fallet.

Därefter anföres.

Med tillämpning av den nya metoden vill det synas, som om större skogsegendomar med tillgång till fullständiga indelningshandlingar komma att ur taxeringssynpunkt bli sämre ställda än mindre egendomar, där dylika handlingar saknas. Likaså synes fara föreligga, att fastigheter med stort virkeskapital kunna bli alltför högt taxerade, vilket på lång sikt kan medföra en fara för skogsvården genom att vederbörande skogsägare ur skattesynpunkt frestas att för starkt minska skogskapitalet.

Det förtjänar framhållas, att den nya metoden synes giva en relativt riktig differentiering mellan större skogsegendomar med fullständiga indelningshandlingar och skulle sålunda vara mycket värdefull, om aktuella taxeringshandlingar och indelningsplaner funnes för alla fastigheter. Det kan därför ifrågasättas, om ej på lång sikt dylika enklare uppskattningar skulle kunna utarbetas genom skogsvårdsstyrelsernas försorg. Dessa uppskattningar skulle vara värdefulla även vid inkomsttaxeringen (värdeminskningsskatt och vinst vid fastighetsförsäljningar), varjämte de i hög grad vore ägnade att gagna skogsvårdsarbetet. Först då tillgång till dylika uppgifter om samtliga skogar inom ett län föreligger, synes en fullt rättvis och differentierad taxering kunna ske.

Sveriges skogsägareförbund säger sig beklaga, att utredningsmännen inte mera ingående sökt analysera orsakerna till de stora differenserna mellan metoderna vid värdebestämning av enskilda fastigheter. De försök, som härutinnan gjorts, var enligt förbundets mening alltför intetsägande för att några mera vittgående slutsatser skulle kunna dragas därav. När därför utredningsmännen uttalade, att den nya metoden gav en bättre differentiering på värdet fastigheterna emellan än den gamla metoden i dess nuvarande utformning var detta ett påstående, som saknade täckning. Snarare torde motsatsen vara fallet. Av de tre primärfaktorer — bonitet, rotvärde och relativ skogs-

tillgång — varpå gamla metoden grundades, kunde de två förstnämnda i hög grad differentieras och bringas att ansluta sig till de lokala förhållandena för varje enskild fastighet, vilket inte var möjligt med motsvarande faktorer i den nya metoden. Efter varje fastighetstaxering verkställd undersökning av taxeringsutfallet hade också visat att nämnda faktorer i regel blivit väl avvägda. Vad relativa skogstillgången beträffade syntes dess bestämning successivt förbättrats. Den gamla metoden hade därför möjligheter till mera långtgående differentieringar än den nya metoden med dess fastlåsta gruppindelningar och tabellverk.

Det skulle ha varit av väsentligt intresse, om man vid föreliggande jämförelser mellan de båda metoderna även sökt utreda, vilken av dem som lämnade det riktigaste resultatet. Beträffande den nya metoden hade endast i enstaka fall sådana beräkningar utförts. Även om man av dem inte vågade dra några allmängiltiga slutsatser, pekade de mot att den nya metoden ingalunda var teoretiskt invändningsfri utan kunde ge mycket ojämna resultat för i första hand fastigheter, som företedde större avvikelser från den s. k. normaliserade genomsnittsskogen.

Vad den nya metodens markvärden beträffade kunde det ifrågasättas, om beräkningen var grundad på rätta premisser, då man utgick från den normaliserade genomsnittsskogen. Den faktiska skogen representerade inte ett statistiskt tillstånd utan befann sig i utveckling. Genomsnittsskogens tillstånd betecknades i de flesta landsändar som »onormalt». Härtill kom att beräkningarna synbarligen lämnade markvärden, som inte sällan starkt avvек från den allmänna uppfattningen om skogsmarkens värde i olika delar av landet. Självfallet borde inte värdet variera så, att det ena gången låg väsentligt under och andra gången åter inte obetydligt över vad som ansågs skäligt. Det syntes därför förbundet lämpligare, att skogsmarken taxerades efter s. k. enhetsvärden, härledda ur mera normgivande skogstillstånd än de, som riksskogstaxeringen redovisade.

Den s. k. jämningsfaktorn för korrigerig av relativa virkesförrådet, som beräknats på grundval av den nya metoden och som anvisats till 1952 års allmänna fastighetstaxering, hade som av utredningen framgick uppenbart varit felaktig. Anvisningarna härvidlag torde i sin mån ha bidragit till feluppskattning av relativa skogstillgången. Det torde för övrigt kunna ifrågasättas, om jämningsfaktorn varit så väl avvägd, då den framför allt tog hänsyn till grovskogsförekomsten, som i vissa fall visat sig mycket svår att uppskatta även för tränade och väl orienterade skogsmän. Bättre syntes då vara att, såsom tidigare skett, utgå från skogens åldersfördelning. Att utforma en jämningsfaktor, grundad på skogens ålder, torde inte heller erbjuda några svårigheter.

Förbundet anför vidare att skogsmarken från det allmännas synpunkt borde ge stor absolut avkastning, som i möjligaste mån säkrade en jämn och god sysselsättning för skogsbrukets arbetare och tillräckligt med råvara för skogsindustrierna. För att nå ett sådant mål fordrades dock ett bättre skogsbestånd med en genomsnittligt högre bestockning av skogsmarkerna. De av-

verkningsberäkningar, som låg till grund för den nya metoden, torde emellertid väsentligt avvika från nämnda allmänna målsättning. I dessa beräkningar utgick man från den normaliserade genomsnittsskogen och räknade med att avverkningen var lika med dennas tillväxt. Det fortsatta beräkningsförfarandet innebar, att genomsnittsskogens tillstånd, även beträffande tillväxt, applicerades på alla andra skogstillstånd. Uppenbart medförde detta, att skogsägare som sökte inrikta sin politik i enlighet med de nyss antydda riktlinjerna blev relativt hårdare beskattade än de som nedbringade virkeskapitalet och bedrev skogsbruk mera kortsiktigt med bl. a. låga virkesförråd. En annan och högre norm måste ovillkorligen ställas som utgångspunkt för de beräkningar, som konstituerade den nya metoden, om denna inte skulle motverka en påbörjad intensifiering av skogsvården.

Även i flera andra yttranden göres erinringar mot det förhållandet att värdebestämningen enligt den nya metoden skall ske med ledning av trädens dimensioner. I sådan riktning uttalar sig bl. a. *skogsvårdsstyrelserna i Södermanlands och Malmöhus län, länsstyrelserna i Kristianstads, Malmöhus och Örebro län samt Svenska skogsvårdsföreningen.*

Svenska skogsvårdsföreningen yttrar sålunda bl. a.

Att uppskatta den grova skogens relativa förekomst på en fastighet, så som skulle ske enligt nya metoden, måste vålla stora svårigheter även för skickliga och tränade skogsmän. Detta är en väsentlig fråga vid bedömning av den ena eller andra metodens fördelar. Är det lättare för en taxeringsfördelare att fördela skogens kubikmassa i grovskog och klenare skog än i gammal och ung skog? För den praktiskt arbetande skogsmannen synes det självfallet att det senare alternativet bör ge säkrare resultat. Att tänka sig en hel skog i dimensioner har mycket litet med praktisk skogsvård att göra. Det grundläggande för skogsskötseln av i dag är behandlingen av de olika bestånden, som representera skilda åldersklasser, varvid man hugger vissa kubikmassor i de olika åldersklasserna. Det blir härvid aldrig tal om att man tar ut vissa bestämda dimensioner i dessa och den tid då huggningarna bedrevs efter dimension är dessbättre förbi. Det som bör ge bästa utslaget ifråga om en skogs avkastningsförmåga är kännedomen om förråden i de olika åldersklasserna. Relativa skogstillgången bör därför med god tillförlitlighet kunna fastställas med hänsyn till massaåldern, en metod som med gott resultat prövats tidigare.

Skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län uttalar, att av utredningen (s. 67—68) framgick att grovskogsprocenten i vissa, kontrollerbara fall inte tillnärmelsevis kunnat rätt uppskattas. *Länsstyrelsen i Kristianstads län*, som i sitt yttrande refererar det nyss återgivna uttalandet, framhåller att, ehuru länsstyrelsen inte ville tro att de anförda svårigheterna var så betydande att inte en någorlunda riktig uppskattning av grovskogsprocenten kunde åstadkommas, det anförda likväl var ägnat att inge viss betänksamhet.

I några yttranden har särskilt uppmärksamrats taxeringsutfallet enligt den nya metoden i fråga om lövskog.

Skogsvårdsstyrelsen i Kristianstads län påpekar, att enligt anvisningarna redovisades virkesförråd för ädel lövskog med tillämpning av samma grov-

skogsgräns som för barrskogen. Prisvariationerna för olika grovlek på stock av bok och ek var emellertid mycket större än för barrträdsstock. Klenstock av de ädla lövträden var sålunda ett i prishänseende mycket svagt sortiment. Grovskogsgränsen borde enligt styrelsens mening sättas högre för ädel lövskog.

Beträffande virke av ädel lövskog måste man, framför allt då det gällde bok, konstatera att stora avsättningssvårigheter förelåg. Den prisstatistik, som låg till grund för de vid taxeringen tillämpade priserna, utvisade vilka priser som uppnåtts vid försäljning, men sade ej tillräckligt om avsättningssvårigheterna. Enligt styrelsens mening borde därför priserna reduceras med hänsyn till eventuella avsättningssvårigheter under den period prissättningen avsåg.

Av utredningens analys av taxeringsutfallet i fråga om lövskogsfastigheter framgick att skogsvärdefaktorerna hade utarbetats att motsvara 110-årig omloppstid för den ädla lövskogen. Styrelsen ansåg att detta var en alltför låg omloppstid. I danskt skogsbruk räknade man med 150 år för ek och 120 år för bok, trots att man där hade från produktionssynpunkt gynnsammare förhållanden än inom det sydsvenska lövskogsområdet.

I utredningen hade framhållits att de båda taxeringsmetoderna borde vid riktig tillämpning ge samma värden. Styrelsen kunde inte finna att detta var fallet beträffande ädel lövskog. Sålunda redovisades i utredningen en separattaxering av 41 fastigheter inom Riseberga socken, där värdet för ädel lövskog uppvisade en ökning av 30,2 procent.

Även *skogsvårdsstyrelsen i Malmöhus län* anmärker i sitt yttrande på att den officiella statistiken, som lades till grund för fastighetstaxeringens prisserier, inte tog någon hänsyn till de avsättningssvårigheter, som ofta förelåg, särskilt för bokskogen.

Styrelsen anför vidare att det redan hårt beskattade skogsbruket skulle komma att vidkännas ytterligare belastning enbart genom tillämpning av nya grunder för bedömning av taxeringsunderlaget ingav betänkligheter inte minst beträffande den ädla lövskogsdriften. Motsättningen mellan värdena för den ädla lövskogen och granskogen accentuerades ytterligare av att kvaliteten i den förra var långt mera skiftande än i den senare. Fastigheter med samma grovskogsprocent kunde därför bli felaktigt värderade om ej hänsyn togs till dessa förhållanden vid tillämpningen av den nya metoden.

Länsstyrelsen i Kristianstads län erinrar om att skogsvårdsstyrelsen i länet i sitt yttrande påvisat, att lövskogen vid tillämpning av den nya taxeringsmetoden kom att åsättas alltför högt värde. Länsstyrelsen, som förklarade sig dela skogsvårdsstyrelsens farhågor i detta avseende, ville understryka att den ädla lövskogen i synnerhet på ett tidigt stadium av beståndens utveckling krävde så stora kostnader, att de mycket sent inträdande inkomsterna vid skogens avverkning medförde förhållandevis låga avkastningsvärden å fastigheterna under skogens tidigare utvecklingsstadier. Enligt länsstyrelsens bedömning visade utredningen inte att den nya taxeringsmetoden tillräckligt beaktat dessa förhållanden. Länsstyrelsen ansåg det

beklagligt om alltför höga taxeringsvärden skulle bidra till ett tillbakaträngande av den ädla lövskogen, som för de sydliga länen innebar väsentliga värden såväl från allmänna och estetiska synpunkter som med hänsyn till det skogliga önskemålet att genom växling av barr- och lövträdsvegetation bevara de bättre skogsmarkernas växtkraft. En justering av metoden för taxering av den ädla lövskogen i de av skogsvårdsstyrelsen angivna hänseendena skulle däremot kunna leda till ett rättvisare avvägande av taxeringsnivån för de ifrågakomna fastigheterna.

Det i utredningen redovisade resultatet av taxeringen av övriga skogstyper ansåg länsstyrelsen godtagbart.

Länsstyrelsen i Malmöhus län anför.

Utredningen visar att den nya metoden för södra Sveriges vidkommande ger högre värden än enligt gamla metoden. Höjningen är särskilt markant beträffande markvärdena. I och för sig är ett dylikt taxeringsutfall säkerligen riktigt, då det just beträffande skogsmarksvärdena i vårt lands sydligaste delar får anses ha varit taxeringsmässigt svårförklarligt att skogsmarksvärdena legat så avsevärt lägre än för intilliggande markområden som icke taxerats som skogsmark. Detta omdöme åsyftar dock icke fastigheter med övervägande ungskog, som lämnar ringa eller ingen omedelbar avkastning; beträffande dessa gäller i stället att en väsentlig skärpning av markvärdena icke alls är påkallad.

Även beträffande fastigheter med enbart ädel lövskog kan den nya metoden — som ju förutsätter viss barrskogsinblandning — med hänsyn till gällande låga bokskogspriser väntas ge för höga markvärden, särskilt i fråga om de rena bokskogarna eftersom metoden presumerar att ett visst minimiinslag av ek med dess högre värden alltid finnes. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang uppberga sina i sitt utlåtande den 29 mars 1950 över 1947 års skogstaxeringssakkunnigas betänkande uttalade farhågor för att den nya metoden kan leda till en successiv minskning av de skånska lövskogarnas bestånd, vilket med hänsyn till dessa skogars skönhetsvärden och ur försörjningssynpunkt vore en olycklig utveckling.

Vidare må framhållas, att den nya metoden med dess syfte att uppnå mera differentierade värden fastigheterna emellan dock lämnar alltför små möjligheter att beakta kvalitetsens betydelse inom lövskogarna, där mycket stora skillnader i kvalitet och värden finnas. Genom det gamla förfaringsättet med tämligen obeskuren tillämpning av jämningsfaktorn hade nämnderna med sin kännedom om de olika lövskogarnas beskaffenhet bättre möjligheter att rätt avväga fastigheternas inbördes värden än de nya bestämmelserna med centralt utfärdade appteringsföreskrifter torde ge utrymme åt. De uppskattningsfaktorer — bonitet, virkesförråd m. fl. — som bilda grunden till de framräknade värdena synas vara lika svårbestämbara enligt båda metoderna. Enligt den nya metoden tillkommer den mycket svårbemästrade bedömningen av dimensionsfördelningen. Länsstyrelsen svarar därför att den nya metoden i praktiken icke kommer att — som förväntats — visa sig vara en garanti för att större rättvisa för de enskilda fastigheterna inbördes verkligen uppnås.

I stort sett samma synpunkter anföres av *stiftsnämnden i Lund*.

Å andra sidan yttrar *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund*, att taxeringen av lövskogsfastigheter syntes kunna ske avsevärt säkrare enligt den nya metoden. Den gamla metodens anvisningar härom syntes vara bristfäll-

liga. Enligt riksförbundets mening borde dock den gamla metoden härvidlag kunna kompletteras.

I ett antal yttranden framhålles som en nackdel med den nya metoden att den är avsevärt mer arbetskrävande och fordrar en större insats i berednings- och fastighetstaxeringsnämnderna av skogssakkunniga än den gamla metoden. Å andra sidan yttrar en jägmästare, som av länsstyrelsen i Kronobergs län varit förordnad att vid 1952 års allmänna fastighetstaxering företaga provtaxering enligt den nya metoden, att enligt hans uppfattning någon större skillnad i fråga om tidsåtgången vid tillämpningen av den nya metoden inte förelåg jämfört med den gamla metoden. Fastställandet av primärfaktorerna behövde inte ta längre tid, och de ytterligare räkneoperationer, som erfordrades för att få fram de slutliga värdena, föreföll ganska likvärdiga för de båda metoderna.

Ehuru utredningen inte syftat till att klarlägga huruvida den ena eller andra metoden bör tillämpas vid fastighetstaxering, har i flera yttranden ifrågasatts eller framställts yrkanden om en återgång till den gamla metoden. Utöver i det föregående återgivna synpunkter, som i vissa yttranden ansetts tala för att den gamla metoden är att föredraga, har i huvudsak följande skäl anförts för en återgång till denna metod.

I flera yttranden framhålles att den nya metoden är invecklad och svår-förståelig. Den anses innebära så många nya detaljerade tekniska bedömanden att någon egentlig medverkan från beskattningsnämndernas sida inte blev möjlig. Yttranden av sådan innebörd har avgivits av bl. a. *lantbruksstyrelsen, några länsstyrelser, någon skogsvårdsstyrelse, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges länsskogsaktareförbund och Sveriges lantbruksförbund. Länsstyrelsen i Skaraborgs län*, som dock inte yrkar på en återgång till den gamla metoden, framhåller att, även om den nya metoden i väsentliga hänseenden byggde på den gamla metoden, varigenom inlärandet av den nya underlättades, man måste utgå ifrån, att det tog sin tid innan de i beskattningsnämnderna arbetande skogssakkunniga blev förtrogna med de nya bestämmelsernas terminologi. Det framstod därför såsom synnerligen angeläget att i den mån de nya och gamla bestämmelserna i huvudsak sammanföll detta också kom till uttryck i själva begreppen, så att dessa anknöt till invanda sådana.

Länsstyrelsen yttrar härom vidare.

Vad länsstyrelsen här åsyftar torde framgå exempelvis beträffande begreppen bonitet enligt gamla metoden och godhetsklass enligt den nya. Det äldre begreppet bonitet torde efter en lång följd av år ha utkristalliserats till att avse en bestämning, som i allmänhet icke ger rum för någon tvekan. Det synes då lämpligt att söka inpassa detta begrepp i den nya metoden, vilket förefaller så mycket naturligare som enligt den nya skogsvärderingsinstruktionen vid bedömande av godhetsgraden de vid tidigare taxeringar fastställda siffror för bonitet kunde tjäna till ledning. Av departementschefens uttalande å s. 122 i proposition nr 39/1951 framgår också, att den nya metodens genomförande icke behövde betyda slopande av de nuvarande boni-

tetstalen. Avsikten vore nämligen att det skulle utarbetas en nyckel, som angåve förhållandet mellan förslagets godhetsklasser och de tidigare fastighetstaxeringsboniteterna. I länsanvisningarna torde nämnda förhållande komma att direkt angivas. De sakkunniga hade tänkt sig att en sådan nyckel i första hand skulle erfordras vid övergången till den nya metoden. Visade sig behov av nyckeln föreligga även för tiden därefter vore det ju emellertid ingenting som hindrade att den behölles även i länsanvisningarna för senare fastighetstaxeringar. Detta uttalande av departementschefen ger länsstyrelsen anledning framhålla, att taxeringsarbetet otvivelaktigt skulle förenklas, om det vore möjligt att utan omgång av särskilda anvisningar direkt i hjälptabellen anknyta till det gamla invanda begreppet bonitet. Även om länsstyrelsen är medveten om att svårigheter kunna möta, synes det länsstyrelsen önskvärt att frågan i allt fall överväges.

Länsstyrelsen i Hallands län framhåller att, då den nya metoden syntes både svårbegriplig och svåröverskådlig, man skulle kunna tänka sig en uppställning av denna i enlighet med den gamla metoden under förutsättning att den nya metodens teoretiska underlag kom till användning vid utarbetande av erforderliga hjälptabeller.

Länsstyrelsen i Örebro län, Svenska skogsvårdsföreningen och Norrlands skogsvårdsförbund säger sig finna det vara en svaghet i den nya metoden att den förutsatte att en stor del av anvisningarna för taxeringen fastställdes centralt. Då härigenom lokal erfarenhet och kännedom om skogsförhållandena inte kom att utnyttjas, förelåg risk för att primärmaterialet skulle bli alltför schabloniserat.

I några yttranden uttalas att så länge underlaget för taxeringen, vilket oftast var beroende på en uppskattning, var så bristfälligt, måste det anses fullt tillfredsställande med en mer schabloniserad metod än den nya. *Domänstyrelsen* yttrar sålunda, att en utmärkt taxeringsmetod inte kunde ersätta bristfälligheten hos ett svagt grundmaterial. Styrelsen höll därför före, att de högt ställda krav, som den nya metoden uppfyllde, för närvarande inte kunde eller borde ställas på en taxeringsmetod. En enklare metod var enligt styrelsens uppfattning tillfyllest. — *Skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län* framhåller, att i länet saknades hushållningsplaner för ca 45 procent av skogsarealen och ca 99 procent av antalet taxeringsobjekt. I de fall där planer upprättats var dessas värde med hänsyn till tidpunkten för upprättandet mycket varierande. Även om det kunde vara så, att en felutjämnning skedde, om man vid okuläruppskattning delade upp bedömningen på ett flertal faktorer, kunde detta inte vara fallet, då större eller mindre delar av objektet var okända. Under sådana förhållanden kunde det inte bli fråga om att skjuta kravet på individuell differentiering av objekten i förgrunden utan man fick nöja sig med relativt försiktiga avvikelser på ömse sidor om ett mer eller mindre noggrant beräknat medeltal. — Liknande synpunkter anföres av *Sveriges länsskogvaktareförbund*.

Skogsvårdsstyrelsen i Östergötlands län, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och Riksförbundet landsbygdens folk, som åberopar det av sistnämnda riksförbund avgivna yttrandet, har gjort uttalanden av innebörd, att

den större noggrannhet i värderingen, som den nya metoden medgav, torde komma att bli mer illusorisk än verklig, eftersom skogen i allmänhet var förenad med jordbruk som förvärvskälla. Taxeringens totala resultat blev därför i hög grad beroende av hur värderingen av denna del av fastigheten, som taxerades efter grov schablon, utfördes.

Vidare har i ett flertal yttranden uttalats att tillräckliga skäl inte finns att frångå den gamla beprövade metoden, som efter vissa kompletteringar och justeringar kan antas komma att lämna ett med den nya metoden likvärdigt resultat. Yttranden av sådan innebörd har avgivits av *domänstyrelsen, lantbruksstyrelsen, tre skogsvårdsstyrelser, sju länsstyrelser och stiftsnämnden i Lund*.

Slutligen anses i vissa yttranden visst samband föreligga mellan frågan om den kommunala fastighetsbeskattningen och valet av värderingsmetod.

Länsstyrelsen i Stockholms län anför sålunda.

En alldeles särskild anledning att ånyo överväga, huruvida en övergång till en ny värderingsmetod är tillräddlig, synes ligga däri att statsmakterna år 1953 — således efter det att den senaste prövningen av värderingsmetoderna ägde rum — avskaffat fastighetsskatten och uttalat sig för en successiv avveckling av det i fastighetsskattens ställe införda systemet med garantibelopp. Avskaffas detta system blir betydelsen av fastigheternas taxeringsvärden ur offentlighets synpunkt inskränkt till beräkningen av skogsvårdsavgifterna, förmögenhetsbeskattningen samt arvs- och gåvoskatterna. Mot bakgrunden av dessa förhållanden synes — i synnerhet under nu rådande ansträngda statsfinansiella läge — knappast tillräckliga skäl föreligga att omlägga taxeringssystemet på ett sätt som skulle draga dyra kostnader utan någon egentlig vinning.

Liknande uttalanden har gjorts av *domänstyrelsen, skogsstyrelsen, länsstyrelsen i Blekinge län, Norrlands skogsvårdsförbund, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Riksförbundet landsbygdens folk och Sveriges lantbruksförbund*.

De sakkunnigas förslag till förenkling av hjälptabell nr 1 har tillstyrkts eller lämnats utan erinran i det övervägande antalet yttranden. Därvid har dock i några yttranden ifrågasatts vissa modifikationer i förslaget.

Kammarrätten yttrar att, då varje förenkling av den nya metoden, som ej påverkade slutresultatet, var önskvärd, kammarrätten intet hade att erinra mot de sakkunnigas förslag. Emellertid fann kammarrätten angeläget framhålla, att ett användande av skilda skogskubikmeterpriser för barrskog kunde bli erforderligt vid annan prisutveckling än den nuvarande med ringa prisskillnad mellan virke av tall och av gran. Utformningen av hjälptabell nr 1 — liksom även av hjälptabell nr 2 om denna tabell kom att bibehållas — borde därför i detta hänseende omprövas vid varje allmän fastighetstaxering.

Skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län uttalar, att beslut om bibehållande av granskogsprocenten i hjälptabell nr 1 borde kunna träf-

fas av länsstyrelse i län, där avsättningsförhållandena var mindre tillfredsställande och rotvärdet för sulfitved, relativt sett, regelmässigt var betydligt högre än för sulfatved.

Skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län framhåller, att av utredningen visserligen framgick, att det saknade större betydelse att hålla isär värdena med avseende å tall och gran, när fråga var om högre rotvärden och lägre omkostnader. Annorlunda syntes emellertid vara förhållandet i lägen med mycket låga rotvärden och höga omkostnader. Enligt utredningen uppgick skillnaden mellan jämningsfaktorerna vid ingen och 100 procent granskogsförekomst till inte mindre än 37—39 procent. Med hänsyn härtill syntes det skogsvårdsstyrelsen vara ett påtagligt intresse av att hjälptabell nr 1 utarbetades med skilda värden för tall och gran. Även om hjälptabellen härigenom skulle öka i omfång, kunde detta näppeligen försvåra det tekniska arbetet.

Liknande synpunkter anföres av *länsstyrelsen i Norrbottens län*.

Förslaget om slopande av hjälptabell nr 2 lämnas utan erinran av flertalet remissorgan. Avstyrkande yttranden har avgivits av *kammarrätten, domänstyrelsen, skogsvårdsstyrelserna i Uppsala och Norrbottens län* samt *länsstyrelserna i nämnda län. Riksskattenämnden* intar en tveksam hållning.

Kammarrätten, som inte anser sig kunna tillstyrka ändringsförslaget, framhåller att under den nya metodens utarbetande det från skilda håll hade ansetts som synnerligen värdefullt att allt flera skogsägare lät upprätta skogsuppskattningshandlingar av något slag som kunde läggas till grund för taxering.

Kammarrätten yttrar vidare.

Vid uppskattning av skogsmarksareal, godhetsgrad och virkesförråd skola enligt skogsvärderingsinstruktionen uppgifter i skogsuppskattningshandlingar i första hand följas. Skulle hjälptabell nr 2 användas endast i begränsad omfattning i vissa län, innebure det enligt kammarrättens mening ett missgynnande av skogsägare med skogsuppskattningshandlingar i län, där endast hjälptabell nr 1 kommer till användning. För sistnämnda skogsägare skulle visserligen skogsuppskattningshandlingar tjäna till viss vägledning vid taxering men ej på sätt som avsetts vid utformning av instruktionen. Dessutom torde det kunna antagas, att strävandena att vidga intresset för upprättande av sådana uppskattningshandlingar icke skulle få önskat resultat, om skogsägarna ej överallt kunde draga nytta av dessa handlingars innehåll i taxeringshänseende. Någon inskränkning i möjligheten att få taxeringen fastställd med ledning av skogsuppskattningshandlingarna har ej funnits enligt den gamla metoden, varför en ändring i förslaget avseende torde innebära en tillbakagång vid jämförelse mellan metoderna.

För det praktiska taxeringsarbetet i beskattningsnämnderna torde ett avskaffande av hjälptabell nr 2 för flertalet taxeringsdistrikt ej medföra någon större arbetsbesparing. Förberedelsearbetet för taxering skulle däremot inskränkas något men ej i så stor utsträckning, då det huvudsakliga arbetet med hjälptabell nr 2 ändock måste utföras. Härvid förtjänar påpekas, att vissa uppgifter i hjälptabell nr 2 utgöra underlag vid upprättande av hjälptabell nr 1.

Riksskattenämnden anför bl. a., att det kunde ifrågasättas om inte en skogsägare, som hade tillfredsställande hushållningsplan, borde kunna påfordra att däri förekommande uppgifter om hans skog mera direkt lades till grund för taxeringen än som kunde ske om hjälptabell nr 1 användes.

Liknande synpunkter anföres av domänstyrelsen och länsstyrelsen i Uppsala län.

Länsstyrelsen i Norrbottens län yttrar.

Av de sakkunnigas uttalande angående förekomsten av skogshushållningsplaner får man den uppfattningen, att sådana planer inom detta län vore vanliga ej blott för allmänna skogar och bolagsskogar utan även för bondeskogar. Till undvikande av missförstånd kan länsstyrelsen meddela, att sådana planer visserligen funnits för flertalet hemman inom länets lappmark, men att planerna äro så gamla, att ur dessa endast kan hämtas uppgifter om skogsmarksareal och bonitet men däremot icke om virkesförråd, grovskogsprocent och skogens fördelning på olika trädslag.

I fråga om hjälptabell nr 2 vill länsstyrelsen emellertid redan nu klart deklarerera, att denna tabell, som ju är avsedd att tillämpas i sådana fall, då tillförlitliga skogshushållningsplaner finnas, för detta läns vidkommande blir alldeles nödvändig. En betydande del av länets skogar ingå nämligen i kronoparker och sockenallmänningar och för dessa finnas hushållningsplaner upprättade.

Vad de sakkunniga anfört och föreslagit i fråga om den tidsperiod som skall ligga till grund för prissättningen har ej mött erinringar.

Departementschefen

Det utmärkande för värderingen av skogsmark och därå växande skog vid fastighetstaxering är som förut angivits att den avser att fastställa ett avkastningsvärde och inte, som värderingen av all annan fastighet, allmänna saluvärdet. Båda de förut diskuterade metoderna för värderingen går ut på att bestämma på beräkneliga framtida avkastningar grundade avkastningsvärden. I detta avseende överensstämmer alltså metoderna.

Även i andra avseenden råder stor likhet mellan metoderna. Över huvud taget är det betydligt lättare att ange likheterna i dem än att beskriva hur de avviker från varandra.

Att uppskattningen skall ske enligt gamla metoden till det värde fastigheten kan anses äga vid ett efter rationella grunder bedrivet skogsbruk och enligt nya metoden till det värde den kan anses äga vid uthålligt skogsbruk (se 9 § 2 st. kommunalskattelagen i de olika lydelserna) är mera av formell än reell betydelse.

Vilket skogsbruk som bedrivs tar sig främst uttryck i det virkesförråd, som hålles på marken. I detta avseende utgår den gamla metoden från den s. k. normalskogen, under det att den nya metoden presumerar att »det uthålliga skogsbruket» skall bedrivas så att de nuvarande förråden, sådana de befunnits vid riksskogstaxeringen, bibehålles oförändrade för all fram-

tid. Eftersom normalskogens förrådssiffror vid utarbetande av bestämmelserna för 1952 års fastighetstaxering ganska nära anpassades till de uppgifter som vid riksskogstaxeringen erhållits för den verkliga förefintliga skogen, den s. k. genomsnittsskogen, är skillnaden numera rätt obetydlig. Till grund för värderingen ligger med andra ord i realiteten vid båda metoderna de uppgifter å virkesförråd, tillväxt m. m., som framkommit vid riksskogstaxeringen, d. v. s. vid uppskattning av den skog som verkligen finns i vårt land. Hur liten skillnaden mellan metoderna i principiellt avseende är framgår av de sakkunnigas utredning med jämförelse mellan utfallet för konstruerade fastigheter med normalt virkesförråd (bihang III). Skillnaden är i flertalet fall endast ett par procent, därvid taxering enligt nya metoden inte alltid medfört högre värden än taxering enligt gamla metoden utan i några fall även givit lägre värden.

I själva verket inskränker sig skillnaden mellan metoderna numera till en olikhet i det rent tekniska förfarandet för framräkandet av värdet. Skillnaden mellan metoderna kan uttryckas så, att medan den nya metoden överlämnar åt nämnderna att bara bedöma virkesförrådet och andra faktiska förhållanden, den gamla metoden överlämnade åt nämnderna att verkställa även en viss bedömning av hur dessa uppskattade faktiska data skulle påverka värdena. Den nya metoden är, kan man säga, den gamla påbyggd med vissa i en tabell inlagda värden, som uträknas med hänsyn till trädslagsammansättning, grovleksfördelning och pridförutsättningar. Dessa värden motsvarar närmast den gamla metodens jämkningsfaktorer för omvandling av det relativa virkesförrådet till den relativa skogstillgången.

Nästan alla remissinstanser har berört frågan om vilken metod för skogsvärderingen som skall tillämpas vid nästa allmänna fastighetstaxering, och flera av dem har därvid som sin mening uttalat att företräde bör ges åt den gamla metoden. I anledning därav får jag erinra om att riksdagen genom sitt efter sammanjämkning fattade beslut år 1951 antog den nya metoden för tillämpning vid den nu förestående och därefter kommande taxeringar. Ett förslag om frångående av detta beslut skulle enligt min mening vara motiverat endast om nya skäl tillkommit, som med tillräcklig styrka talade mot den nya metodens utförande i det praktiska taxeringsarbetet. Ett sådant skäl skulle naturligtvis ha varit, om den genomförda provtaxeringen enligt den nya metoden visat att denna gav ett sämre resultat än den gamla eller var förenad med större tillämpningssvårigheter. Något belägg för att så skulle vara fallet har emellertid inte framkommit. Tvärtom tyder de sakkunnigas utredningar på att nya metoden ger ett bättre och säkrare resultat i vad avser avvägningen av taxeringsvärdena de särskilda fastigheterna emellan. Inte heller ger vad som anförts av de sakkunniga eller i remissyttrandena vid handen, att skogstaxering enligt nya metoden skulle vara särskilt svår att praktiskt genomföra eller kräva nämnvärt mera tid än en taxering med tillämpning av den gamla metoden. Från något håll har tvärtom uttalats att den nya metoden, som är teoretiskt uppenbart överlägsen den gamla, inte är svårare att tillämpa än den gamla metoden.

Under hänvisning till det nyss sagda får jag som min mening uttala att anledning saknas att riva upp 1951 års riksdags beslut rörande ny skogstaxeringsmetod att gälla för framtiden.

Vad angår de sakkunnigas förslag att tillämpa gemensamt skogskubikmeterpris för tall och gran vill jag erinra om att de priser, som egentligen skulle läggas till grund för värderingen, är de, som kan beräknas råda i framtiden. Att priserna för en viss förfluten tid lägges till grund för värderingen beror enbart därpå att dessa priser kan beräknas ge en prognos för framtiden. I den mån en viss föreliggande tendens till förskjutning av förut rådande prisförhållanden kan beräknas bli bestående, bör man därför inte känna sig alltför bunden av de priser som gällt under en viss förfluten tidsperiod.

Förutsättningarna att bedöma vart utvecklingen i fråga om priserna på olika sortiment av tall och gran tenderar torde bli betydligt bättre, då för taxeringen erforderliga prisuppgifter för den tidsperiod, som skall läggas till grund för värderingen, föreligger. Jag anser också att man utan olägenhet kan vänta med att fatta definitiv ställning till frågan tills dessa prisuppgifter hunnit införskaffas. Redan med nuvarande lydelse av avdeln. B p. 11 i skogsvärderingsinstruktionen torde det inte vara uteslutet att använda gemensamma kubikmeterpriser för tall och gran. För att undanröja all tvekan härom förordar jag emellertid en viss omformulering av stadgandet i fråga. Regelmässigt skall alltså gemensamt skogskubikmeterpris för tall och gran komma till användning, men undantag härifrån skall gälla då så i särskilda fall finnes påkallat. Det torde få ankomma på skogsstyrelsen, domänstyrelsen och statens skogsforskningsinstitut, vilka enligt avdeln. E i instruktionen har att avgiva förslag om bl. a. tillämpliga skogskubikmeterpriser, att med ledning av tillgängliga prisuppgifter taga ställning till huruvida skild prisberäkning bör ske för tall och gran eller ej.

Till de sakkunnigas förslag att slopa den s. k. hjälptabell nr 2 ställer jag mig mera tveksam. Givetvis är det önskvärt att taxeringsarbetet förenklas, men häremot anmäler sig intresset av att värderingen bör bli så exakt som möjligt och att inte onödiga schabloner införes i värderingssystemet, som enligt sakens natur ändock måste verka med så många schabloner. Man kan också ställa frågan om inte den förenkling som skulle följa av att alla fastigheter taxerades efter hjälptabell nr 1 skulle bli mera skenbar än verklig. För utarbetande av hjälptabell nr 1 torde så gott som alla för hjälptabell nr 2 erforderliga uppgifter få införskaffas och att i de fall då man känner virkesförråden inom de särskilda trädslagsklasserna och förrådsgrupperna — endast då skall ju denna hjälptabell användas — beräkna särskilda värden på dessa förråd efter i hjälptabell nr 2 angivna kubikmeterpriser kan inte nämnvärt försvåra taxeringen.

Förslaget att slopa hjälptabell nr 2, varemot också uttalats betänkligheter i några remissyttranden, anser jag mig därför inte böra biträda.

De sakkunniga har slutligen föreslagit, att den prisperiod, som enligt den nya skogsvärderingsinstruktionen skall ligga till grund för värderingen, skall skjutas ett år tillbaka i tiden. I samband med behandlingen av denna fråga anser jag mig till diskussion böra upptaga frågan om prisnivån över huvud taget vid nästa allmänna fastighetstaxering. Det kan nämligen ifrågasättas, om man inte med hänsyn till de speciella förhållanden som rätt under senare tid måste vidtaga särskilda åtgärder i syfte att vinna säkerhet för att de nya taxeringsvärdena inte blir högre än som svarar mot ett med vederbörlig försiktighet beräknat avkastningsvärde.

Jag vill då till en början erinra om att samtliga de år, som ligger inom såväl den femårsperiod, som enligt skogsvärderingsinstruktionen skall vara bestämmande för prisnivån, som den av de sakkunniga föreslagna femårsperioden, är högkonjunkturår med virkespriser, som ligger högt över de priser, som någon gång tidigare förekommit. Detta kan åskådliggöras med följande uppgifter om priserna per kubikmeter vid domänverkets rotförsäljningar under åren 1931—1955.

År	6 norra distr.	4 södra distr.	Medeltal	År	6 norra distr.	4 södra distr.	Medeltal
1931.....	2: 66	6: 01	3: 22	1944.....	7: 25	17: 17	8: 63
1932.....	3: 02	4: 65	3: 31	1945.....	6: 18	15: 16	7: 67
1933.....	3: 47	5: 73	3: 91	1946.....	10: 50	23: 21	12: 94
1934.....	4: 11	6: 86	4: 69	1947.....	13: 32	21: 18	15: 09
1935.....	3: 89	6: 74	4: 55	1948.....	13: 33	23: 97	16: 70
1936.....	5: 83	8: 65	6: 44	1949.....	12: 71	24: 69	16: 51
1937.....	5: 83	9: 55	6: 74	1950.....	21: 47	38: 13	26: 50
1938.....	4: 11	8: 23	5: 06	1951.....	40: 24	59: 01	47: 30
1939.....	4: 73	10: 01	5: 89	1952.....	25: 06	43: 86	33: 07
1940.....	5: 00	10: 27	5: 99	1953.....	27: 55	47: 30	36: 26
1941.....	6: 76	14: 15	8: 06	1954.....	29: 18	49: 90	39: 18
1942.....	7: 12	17: 00	8: 68	1955 ¹	30: 55	50: 08	40: 00
1943.....	6: 71	13: 65	7: 92				

¹ Siffrorna för år 1955 är grundade på preliminära uppgifter; de slutgiltiga torde emellertid inte nämnvärt komma att avvika från de här angivna.

Vidare vill jag erinra om att bestämmelserna om den prisperiod, efter vilken värderingen vid tidigare fastighetstaxeringar skolat ske, växlat och att i ett par fall särskilda anordningar vidtagits för att pressa ned värdena till en nivå, som gjort att fara inte förelegat för för höga värden. Värderingen skedde vid 1922 års taxering efter medelnettopriset under åttaårsperioden 1912—1919, vid 1928, 1933 och 1938 års taxeringar efter medelnettopriset under de före taxeringarna närmast förflutna femårsperioderna, vid 1945 års taxering efter medelnettopriset under tioårsperioden 1932—1941 samt vid 1952 års taxering efter medelnettopriset under åren 1945—1949. Vid den sistnämnda allmänna fastighetstaxeringen skulle dessutom vid värderingen iakttagas att de medelbruttopriser man med användning av sistnämnda prisperiod kom fram till skulle reduceras med 20 procent.

I avseende å den avsevärda nedpressning av värdenivån som sålunda kom att ske vid 1952 års taxering vill jag nämna följande.

1947 års skogstaxeringssakkunniga, vilka verkställt omarbetning av det till 1944 års riksdag framlagda förslaget till nya skogstaxeringsbestämmelser, föreslog beträffande prisnivån dels »speciella» regler avsedda att tillämpas vid den då närmast förestående allmänna fastighetstaxeringen, som antogs skola äga rum år 1951, och dels »allmänna» bestämmelser, avsedda att tillämpas vid därefter följande taxeringar, då förhållandena beräknades bli mera normala. De senare hade intagits i de sakkunnigas förslag till ny skogsvärderingsinstruktion och de »speciella» reglerna i särskilda övergångsbestämmelser till denna.

I de föreslagna »allmänna» bestämmelserna föreskrevs, att höstpriserna under den närmast före taxeringen förflutna femårsperioden skulle ligga till grund för taxeringen, men att det skulle finnas en spärr mot för kraftiga värdestegringar, så konstruerad att taxeringsvärdena på skog vid varje tillfälle inte kom att stiga mer än priserna på konsumtionsvaror i allmänhet (levnadskostnadsindex). De »speciella» reglerna för den närmast förestående taxeringen, vilka av de sakkunniga utarbetats på grund av de säregna förhållanden, som ansågs gälla vid denna taxering, innebar att prisnivån skulle grundas på de under avverkningssäsongen 1944—1945 gällande normalpriserna på virke, därvid dock de i enlighet härmed uträknade nettovärdena skulle reduceras med 20 procent.

I propositionen till 1951 års riksdag (nr 39) frångicks 1947 års skogstaxeringssakkunnigas förslag i fråga om prisnivån såtillvida att däri föreslogs att redan 1952 års taxering skulle grundas på den närmast före taxeringens påbörjande liggande femårsperioden, därvid dock bruttopriserna skulle reduceras med 25 procent.

Att de sakkunniga föreslagit »allmänna» regler för bestämmande av prisnivån trots att dessa inte skulle tillämpas vid den då förestående taxeringen var föranlett av en önskan att i största möjliga utsträckning binda taxeringarna vid generella, automatiskt verkande regler, som inte skulle behöva göras till föremål för särskilt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen före varje allmän fastighetstaxering. Härom framhöll dåvarande departementschefen, att han i princip var ense med de sakkunniga om fördelarna med en sådan anordning, men att han ifrågasatte om det inte var bättre att tills vidare låta anstå med diskussionen om de närmare regler som erfordrades för en sådan generell fastlåsning av prisnivån, då man ingenting visste om de ekonomiska förhållandena vid tiden för den fastighetstaxering, som kom närmast efter 1952 års. Han förordade därför att reglerna om en särskild spärr mot för stor prisstegring m. m. skulle slopas och begränsade sig till att diskutera de bestämmelser, som skulle tillämpas vid 1952 års taxering.

Beträffande sistnämnda bestämmelser erinrade departementschefen om att taxeringen av skog under förarbetena till 1945 års fastighetstaxering ansetts böra ske med hänsyn till virkespriserna under den närmast före taxeringen liggande tioårsperioden (fastän denna just vid 1945 års taxering för-

skjulits bakåt i tiden till 1932—1941 i syfte att undvika en del av verkningarna utav de av kriget föranledda prishöjningarna), men att 1947 års skogstaxeringssakkunniga övergått till att basera taxeringen på priserna under den närmast före taxeringen liggande femårsperioden, därför att dessa priser ansetts ge en bättre prognos rörande den relation mellan priserna på olika sortiment som kunde väntas råda i framtiden. Sistnämnda förslag ansåg sig departementschefen i princip kunna godtaga, när det gällde den prisnivå som skulle tillämpas vid 1952 års taxering. Visserligen erhöles i vanliga fall genom tillämpning av en tioårsperiod säkerligen ett bättre uttryck för de av tillfälliga konjunkturväxlingar opåverkade virkespriser, som man ville nå, men på grund av de senaste årens onormala ekonomiska förhållanden gällde detta inte i avseende å 1952 års taxering. Om man ändå för att undgå verkningarna av en rådande onormal konjunktur måste vidtaga särskilda åtgärder för att reducera de priser, som medeltalsberäkning för viss tidsperiod gav, syntes det i vart fall vara bäst att i botten lägga en så aktuell prisserie som möjligt.

Vidare erinrade departementschefen, som alltså inte accepterade förslaget att lägga 1944—1945 års normalpriser till grund för fastighetstaxeringen, att de sakkunniga inte ansett ens dessa relativt låga priser kunna tillämpas utan en viss reduktion och framhöll att behovet av en sådan reduktion själfallet gjorde sig starkare gällande om man utgick från det betydligt högre femårsmedelpriset. För reduktionen kunde väljas två vägar, antingen ett procentuellt avdrag på bruttopriserna eller ett sådant avdrag på nettopriserna, d. v. s. bruttopriserna minskade med avverknings- och transportkostnaderna. De sakkunniga, som föreslagit reduktion med 20 procent å nettopriserna, hade framhållit att detta förslag kunde antagas innebära ett visst missgynnande av fastigheter i sämre avsättningslägen, enär en framtida sänkning av bruttopriserna inte kunde beräknas bli åtföljd av en motsvarande kostnadssänkning, varför en kommande konjunkturedgång skulle komma att medföra en relativt större krympning av de på grund av avsättningsläget låga rotvärdena än av de höga. Med det väsentligt högre avdrag som erfordrades om femårsmedelpriset lades som grund skulle detta förhållande komma att göra sig mycket starkare gällande och departementschefen ansåg sig därför böra förordade den andra vägen, d. v. s. att avdraget gjordes från bruttopriserna.

Vad angick storleken av den reduktion som sålunda borde göras från bruttopriserna förordade departementschefen ett avdrag av 25 procent. Trots denna relativt starka reduktion beräknades taxeringsvärdena — efter den värdenedpressande inverkan, som en samtidigt föreslagen höjning av räntefoten från fyra till fem procent beräknades få — komma att stiga med belopp, som för sju provtaxerade kommuner i olika delar av landet (därvid bortses från en kommun på Gotland, där förslaget beräknades medföra viss sänkning av värdena) motsvarade en genomsnittlig höjning av taxeringsvärdena med 84 procent. För de särskilda kommunerna varierade emellertid höjningen betydligt, nämligen från lägst 13 procent för Hille kommun i Gävleborgs län till högst 146 procent för Ukna kommun i Kalmar län.

Departementschefen framhöll slutligen, att han ansåg 25 procents reduktion av bruttopriserna vara den högsta som av rent tekniska skäl kunde förordas. Medgavs högre reduktion skulle nämligen för fastigheter i dåliga avsättningslägen avdraget kunna täcka hela marginalen mellan bruttopriserna och omkostnaderna, d. v. s. konsumera hela nettopriset. Resultatet skulle då kunna bli att en skogsfastighet som vid taxeringstillfället ansågs ha ett inte obetydligt värde likväl inte skulle kunna åsättas något taxeringsvärde. Även med det av departementschefen föreslagna avdraget å 25 procent torde man riskera att fall inträffade, där taxeringsvärdet å skogen och skogsmarken kom att bli opropotionerligt lågt. Ett avdrag å 20 procent av bruttopriserna hade med hänsyn härtill varit att föredraga och hade måhända räckt för reduktion av värdet till en nivå, som kunde anses sannolik för framtiden. Med hänsyn till angelägenheten av att höjningen i taxeringsnivån vid nya metodens genomförande inte på något håll skulle bli så stor att den för vederbörande tedde sig orimlig, hade emellertid departementschefen ansett sig böra förorda det högre avdraget.

Bevillningsutskottet vid 1951 års riksdag (bet. nr 31) accepterade förslaget om en reduktion med 25 procent av bruttopriserna men föreslog i anledning av framställda motioner att prisperioden skulle skjutas ett år tillbaka så att den kom att omfatta åren 1945—1949. Utskottet förklarade att det delade departementschefens mening att det var en fördel att skogstaxeringen grundades på en så aktuell prisnivå som möjligt men att det måste medge vad i motionerna anförts om att svårigheter kunde tänkas uppstå att i tid erhålla uppgifter för beräkning av höstnettopriserna 1950, eftersom material härför knappast kunde erhållas förrän drivningssäsongen 1950—1951 var till ända. I varje fall skulle den prisstatistik, som enligt meddelade föreskrifter fördes av länsstyrelserna, inte kunna användas för ändamålet, då denna enligt samma föreskrifter inte skulle föreligga i färdigt skick förrän ett år efter drivningssäsongens utgång. Detta innebar således att 1950 års höstpriser inte behövde föreligga tillgängliga förrän den 1 juli 1952. Som skäl för sitt beslut att tillstyrka motionerna om prisperiodens tillbakaskjutande åberopade utskottet även att det i viss mån var ovisst hur 1950—1951 års drivningssäsongens kraftiga stegring av bruttopriserna på virke kom att påverka taxeringsvärdena. Förslaget om 25 procents reduktion av bruttopriserna ansåg sig utskottet kunna godtaga, ehuru utskottet var medvetet om att denna reduktion genom den angivna ändringen av prisperioden kunde komma att — åtminstone i vissa fall — verka väl kraftigt.

Bevillningsutskottet föreslog sålunda, att till grund för värderingen vid 1952 års allmänna fastighetstaxering skulle läggas bruttopriserna för åren 1945—1949 med 25 procents reduktion. Bestämmelserna härom intogs i övergångsbestämmelserna till den föreslagna skogsvärderingsinstruktionen. I författningstexten bibehölls alltså bestämmelsen om att till grund för pris-sättningen skulle läggas medeltalen av gällande medelhöstpriser under de närmaste fem kalenderåren innan taxeringen påbörjades.

Sedan propositionsförslaget fallit genom att riksdagens kamrar fattat olika

beslut i frågan och återremiss för sammanjämkning av kamrarnas beslut i anledning därav skett till bevillningsutskottet, föreslog detta, såvitt nu är i fråga, att 1952 års taxering fortfarande skulle ske enligt den gamla metoden och att därvid skulle tillämpas bruttopriserna under perioden 1945—1949 reducerade med allenast 20 procent. Detta blev riksdagens beslut. Den faktiska innebörden härav har blivit, så långt tillgängligt statistiskt material utvisar, en höjning av taxeringsvärdena i förhållande till 1945 års värden med ca 70 procent, därvid skogsmarksvärdena stigit med ca 45 procent och skogsvärdena med ca 75 procent. Såväl markvärdena som skogsvärdena steg högst i Jönköpings län, nämligen med respektive 88 procent och 147 procent, och lägst i Jämtlands län, nämligen med respektive 14 och 30 procent.

Det framgår av det förut sagda, att situationen 1951 var i viss mån likartad den nu föreliggande. Virkespriserna hade då, som nu, stigit kraftigt under de närmast föregående åren och man kunde förutse att en omtaxering av skogsfastigheterna skulle medföra avsevärt höjda taxeringsvärden.

Läget inför 1957 års fastighetstaxering är dock från annan synpunkt olikt det som förelåg inför 1952 års taxering. 1951 kunde man konstatera hela tiden stigande priser. Men det var svårt att bedöma den förestående utvecklingen, nämligen om en fortsatt prisstegring skulle ske eller om prisfall kunde komma att inträda. Detta manade till försiktighet och föranledde den reduktion av bruttopriserna med 20 procent som nyss omnämnts. Efteråt kan konstateras att man erhöll en för låg värdenivå, en omständighet som självfallet nu i sin mån medverkar till att taxeringsvärdena kommer att stiga. I år är läget såtillvida annorlunda att, sedan en avsevärd prisstegring ägt rum under den nu aktuella femårsperioden, numera en viss prisstabilitet synes ha inträtt. Vissa tendenser till prissänkningar har emellertid även konstaterats; detta gäller beträffande sågtimmer. Att fastläsa taxeringsvärdena vid en prisnivå, som företer vissa om än svaga och begränsade tecken till nedgång inger betänkligheter. Dessa nya taxeringsvärden skall dock gälla ända fram till 1962. Jag vill tillägga att vissa inom finansdepartementet gjorda överslagsberäkningar visar, att — om skogsvärderingsinstruktionens värderingsregler skulle utan modifikationer tillämpas — detta skulle resultera i en höjning av taxeringsvärdena på skog och skogsmark med omkring 200—250 procent.

Efter överbägande av dessa synpunkter har jag kommit fram till att särskilda åtgärder för att hålla taxeringsvärdena på skog nere bör vidtagas även vid den nu förestående allmänna fastighetstaxeringen.

Vid ett par tidigare taxeringar har värdenivån påverkats genom att den till grund för taxeringen liggande prisperioden flyttats ett eller ett par år tillbaka. Den utvägen är knappast framkomlig nu, eftersom de högsta priserna inte representeras av de senaste åren utan av år 1951, då konjunkturen nådde sin kulmen. I stället synes man nu böra överväga att låta nämnda år utgå ur prisperioden. De priser, som nåddes då, låg högt över dem, som rådde både

åren 1950 och 1952, och allting tyder på att de berodde på exceptionella förhållanden, som inte har med en normal konjunkturutveckling att göra. Jag vill därför i första hand förorda, att 1951 års priser inte skall medtagas vid prisberäkningen.

En annan tidigare prövad väg skulle vara att utsträcka prisperioden till exempelvis tio år. De skäl som föranledde 1947 års skogstaxeringssakkunniga att för sin del föreslå övergång från en sådan prisperiod — nämligen att priserna under den närmast före taxeringen liggande femårsperioden ansågs ge en bättre prognos rörande den relation mellan priserna på olika sortiment, som kunde förväntas råda i framtiden — förefaller mig dock med ännu större skärpa tala mot en återgång till en tioårsperiod nu. De priser, som rådde före 1950, ligger på en helt annan nivå än de nuvarande och de som kan väntas bli gällande under den närmaste framtiden, och det kan antagas att de i lika hög grad är missvisande i avseende å det inbördes förhållandet mellan sortimentspriserna.

Förut har jag avvisat tanken på att skjuta prisperioden bakåt i tiden för ernående av en lägre värdenivå. De sakkunnigas förslag att, på grund av svårigheten att hinna till taxeringen införskaffa erforderliga uppgifter om avverkningskostnader, flytta prisperioden ett år tillbaka, är emellertid be-tingat av andra och bärande skäl. Jag vill erinra om att redan under riksdagsbehandlingen av de bestämmelser, som skulle gälla vid 1952 års taxering, en sådan ändring ansågs påkallad. Givetvis är det av vikt att en så aktuell prisnivå som möjligt får ligga till grund för värderingen, men de praktiska skäl som talar för de sakkunnigas förslag är här avgörande.

En tillämpning av priserna under åren 1950—1954 kommer — även om man eliminerar det i denna femårsperiod ingående toppkonjunkturåret 1951 — att resultera i avsevärt höjda taxeringsvärden. Sistnämnda omständighet är i och för sig inte något bärande skäl för en ytterligare nedpressning av värdenivån; en, som man efteråt kan konstatera, påtagligt för låg värdenivå 1952 motiverar inte en medvetet för låg värdenivå för framtiden. Men man kan med fog ställa frågan om inte av andra skäl det är motive-rat med en mera försiktig anpassning av taxeringsvärdena uppåt. De kvarstående fyra åren i nyssnämnda femårsperiod är otvivelaktigt även de att beteckna som markerade högkonjunkturår. Då de värden, som åsätts vid 1957 års allmänna fastighetstaxering, blir gällande i fem år, bjuder försik-tigheten att man sänker värdenivån ytterligare och då lämpligen genom en reduktion av bruttopriserna. Skäl kan anföras för att stanna vid en brutto-prisreduktion av tio procent. Jag anser mig emellertid böra förorda att även vid denna taxering, liksom vid 1952 års, en reduktion göres med 20 procent. Sker detta, måste å andra sidan anses helt uppenbart att fullgod garanti mot för höga värden erhålles.

Jag vill alltså förorda, att till grund för prissättningen vid 1957 års allmän-na fastighetstaxering lägges medeltalen av gällande medelhöstpriiser under åren 1950, 1952, 1953 och 1954, d. v. s. de priser som gällt under avverk-

ningssäsongerna 1950/51, 1952/53, 1953/54 och 1954/55, sedan bruttopriserna reducerats med 20 procent.

Enligt inom finansdepartementet verkställda beräkningar, som av olika skäl dock är ganska approximativa, kommer skogsmarks- och skogsvärdena med en dylik prissättning att stiga i norra Sverige med ca 85 procent och i södra Sverige med ca 70 procent.

Vissa remissmyndigheter, särskilt skogsvårdsstyrelserna och länsstyrelserna i de sydligaste länen, har framställt vissa anmärkningar mot värderingen av lövskog enligt den nya metoden. I anledning därav vill jag framhålla, att dessa anmärkningar — i den mån de kan visa sig befogade — torde kunna i huvudsak tillgodoses genom jämkningar i de anvisningar om aptering m. m., som jämlikt avdeln. D—F i skogsvärderingsinstruktionen skall utfärdas av myndigheterna före taxeringsarbetets påbörjande. Ifrågasvarande anmärkningar föranleder alltså inte några författningsändringar av beskaffenhet att kräva riksdagens medverkan.

I detta sammanhang får jag vidare erinra om att 1955 års riksdag vid dess vårsession på grundval av proposition nr 160 antagit vissa ändringar i taxeringsförordningen. Innebörden av riksdagens beslut är, såvitt här är i fråga, att arbetet med fastighetstaxeringen skall börja tidigare än vad förut varit fallet. Detta fordrar även att förberedelsearbetet för allmän fastighetstaxering skall ske på ett tidigare stadium än tidigare. I propositionen förutsattes sålunda att det s. k. Stockholmsmötet, som till befordrande av enhetlighet och jämnhet vid allmän fastighetstaxering enligt Kungl. Maj:ts förordnande brukat avhållas i slutet av september eller början av oktober året näst före taxeringsåret, i fortsättningen skall förläggas till maj månad. På grund härav bör vissa ändringar nu vidtagas i skogsvärderingsinstruktionen angående den tid, inom vilken statens skogsforskningsinstitut har att fastställa centrala skogstaxeringsanvisningar samt till länsstyrelserna avlämna arealuppgifter m. m. och skogsstyrelsen att till länsstyrelserna lämna uppgifter om virkespriser m. m.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning om ändring av förordningen den 1 juni 1951 (nr 440) med instruktion för värdering av skogsmark och växande skog vid taxering av fastighet (skogsvärderingsinstruktion)*.

Föredragande departementschefen hemställer, att förenämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Brodén

Bihang I

Hjälpstabell nr 1 för beräkning av skogsvärde per kbm för barrskog och lövskog samt av markvärde per har

Avsedd att användas där summarisk uppskattning av virkesförrådet äger rum
 Tillväxtområde: III Priso mråde: N N. (Avsättning till bilväg)
 Län: N. N. Omkostnadsavdrag: 33 %
 Kommuner:

Markens godhetsklass	Barrskog						Lövskog	Markvärde i kronor vid angiven godhetsklass
	Grov skog %	Skogsvärde per kbm i kronor vid angiven kubikmasseprocent gran						
		0 % (ren tallskog)	25 %	50 %	75 %	100 % (ren granskog)		
Omkostnadsklass 1								
(Släpkörning till bilväg, normal terräng)								
B	0	4: 25	4: 28	4: 31	4: 33	4: 35	2: 97	B ₁ 115
	10	4: 50	4: 51	4: 52	4: 51	4: 50		B ₂ 92
	20	4: 74	4: 74	4: 73	4: 71	4: 65		
	30	5: 00	4: 98	4: 92	4: 87	4: 80		
	40	5: 25	5: 21	5: 13	5: 05	4: 95		
	50	5: 49	5: 45	5: 34	5: 24	5: 09		
	60	5: 74	5: 67	5: 55	5: 43	5: 24		
	70	5: 99	5: 91	5: 76	5: 60	5: 39		
C	0	3: 85	3: 93	3: 96	4: 02	4: 09	2: 97	C 69
	10	4: 10	4: 16	4: 19	4: 23	4: 24		
	20	4: 36	4: 40	4: 40	4: 41	4: 38		
	30	4: 63	4: 63	4: 62	4: 61	4: 55		
	40	4: 89	4: 88	4: 83	4: 80	4: 71		
	50	5: 15	5: 13	5: 06	4: 98	4: 88		
	60	5: 40	5: 36	5: 27	5: 18	5: 04		
	70	5: 66	5: 61	5: 49	5: 37	5: 21		
D	0	3: 35	3: 42	3: 50	3: 57	3: 63	2: 97	D 29
	10	3: 62	3: 68	3: 72	3: 77	3: 78		
	20	3: 89	3: 93	3: 95	3: 96	3: 96		
	30	4: 16	4: 17	4: 17	4: 16	4: 13		
	40	4: 43	4: 42	4: 40	4: 37	4: 31		
	50	4: 70	4: 68	4: 62	4: 58	4: 47		
	60	4: 97	4: 92	4: 86	4: 77	4: 65		
	70	5: 22	5: 18	5: 09	4: 98	4: 93		
Omkostnadsklass 2								
(Tre vändors väg, 2—3 kilometer till bilväg, normal terräng)								
B	0	3: 90	3: 95	3: 99	4: 02	4: 07	2: 64	B ₁ 110
	10	4: 15	4: 19	4: 20	4: 21	4: 23		B ₂ 88
	20	4: 41	4: 40	4: 39	4: 38	4: 35		
	30	4: 65	4: 62	4: 61	4: 56	4: 50		
	40	4: 91	4: 88	4: 83	4: 74	4: 65		
	50	5: 16	5: 13	5: 03	4: 92	4: 80		
	60	5: 40	5: 34	5: 22	5: 10	4: 94		
	70	5: 66	5: 58	5: 43	5: 28	5: 09		
C	0	3: 54	3: 63	3: 68	3: 74	3: 80	2: 64	C 65
	10	3: 80	3: 86	3: 89	3: 93	3: 95		
	20	4: 05	4: 10	4: 11	4: 12	4: 11		
	30	4: 31	4: 34	4: 32	4: 31	4: 28		
	40	4: 56	4: 58	4: 53	4: 50	4: 43		
	50	4: 83	4: 80	4: 75	4: 70	4: 59		
	60	5: 09	5: 04	4: 97	4: 88	4: 76		
	70	5: 34	5: 28	5: 18	5: 07	4: 92		
D	0	3: 09	3: 17	3: 24	3: 32	3: 38	2: 64	D 26
	10	3: 35	3: 42	3: 47	3: 51	3: 54		
	20	3: 63	3: 68	3: 71	3: 72	3: 73		
	30	3: 87	3: 90	3: 90	3: 89	3: 87		
	40	4: 14	4: 16	4: 13	4: 12	4: 05		
	50	4: 41	4: 39	4: 35	4: 30	4: 21		
	60	4: 67	4: 64	4: 58	4: 51	4: 39		
	70	4: 94	4: 90	4: 80	4: 71	4: 55		

Markens godhetsklass	Barrskog					Lövskog	Markvärde i kronor vid angiven godhetsklass		
	Grov skog %	Skogsvärde per kbm i kronor vid angiven kubikmasseprocent gran						Skogsvärde per kbm i kronor	
		0 % (ren tallskog)	25 %	50 %	75 %	100 % (ren granskog)			
Omkostnadsklass 3									
(Två vändors väg, 5—6 kilometer till bilväg, normal terräng)									
B	0	3: 48	3: 56	3: 61	3: 67	3: 72	2: 21	B ₁	99
	10	3: 75	3: 80	3: 83	3: 85	3: 86			
	20	3: 98	4: 00	4: 01	4: 02	4: 00		B ₂	79
	30	4: 23	4: 24	4: 22	4: 21	4: 14			
	40	4: 49	4: 47	4: 43	4: 37	4: 28			
	50	4: 74	4: 71	4: 62	4: 55	4: 43			
	60	4: 98	4: 94	4: 83	4: 73	4: 56			
	70	5: 24	5: 18	5: 04	4: 91	4: 71			
C	0	3: 15	3: 24	3: 32	3: 39	3: 45	2: 21	C	59
	10	3: 41	3: 48	3: 53	3: 59	3: 60			
	20	3: 66	3: 72	3: 74	3: 76	3: 77			
	30	3: 93	3: 94	3: 95	3: 96	3: 93			
	40	4: 17	4: 19	4: 15	4: 14	4: 08			
	50	4: 43	4: 42	4: 37	4: 32	4: 23			
	60	4: 68	4: 65	4: 59	4: 53	4: 40			
	70	4: 94	4: 89	4: 80	4: 70	4: 55			
D	0	2: 75	2: 84	2: 91	3: 00	3: 08	2: 21	D	24
	10	3: 00	3: 08	3: 14	3: 20	3: 23			
	20	3: 26	3: 32	3: 35	3: 38	3: 39			
	30	3: 53	3: 56	3: 57	3: 59	3: 56			
	40	3: 78	3: 81	3: 78	3: 77	3: 72			
	50	4: 05	4: 04	4: 01	3: 96	3: 89			
	60	4: 31	4: 29	4: 23	4: 16	4: 05			
	70	4: 56	4: 53	4: 44	4: 35	4: 20			

Förestående hjälptabell är grundad på nedan angivna förutsättningar beträffande 1. grovskogsprocenten och 2. granskogsprocenten. Därest i förekommande fall väsentlig avvikelse från dessa förutsättningar föreligger, bör ej denna hjälptabell användas utan bör förfaras på sätt som förutsättes i hjälptabell 2

1. Vid angiven kubikmasseprocent grovskog anses övrig del av barrskogens kubikmassa fördela sig på medelgrov skog och klen skog sålunda:

Grov skog procent	Procentfördelning av övrig barrskog	
	medelgrov skog	klen skog
0	55	45
10	50	40
20	45	35
30	40	30
40	35	25
50	30	20
60	25	15
70	20	10

2. Vid angiven kubikmasseprocent granskog för hela barrskogsförrådet anses granskogsprocenten för grovskog och medelgrov skog utgöra:

Av hela barrskogsförrådet procent gran	Procent granskog för	
	grov skog	medelgrov skog
0	0	0
25	15	30
50	40	55
75	65	80
100	100	100

Jämförande beräkningar enligt nya metoden (hjälp tabell 1) samt gamla metoden för konstruerade fastigheter omfattande 100 har skogsmark med virkesförråd motsvarande normalförråd samt grovskogsprocent motsvarande jämningsfaktor 1,0, d. v. s. relativ skogstillgång 1,0

Tillväxtområde Län	Bonitet (godhetsgrad)	Rotvärde kr (omkostnads- klass)	m ³ /har vid rel. virkes- förråd 1,0	Barrskogens		Lövs- skogs- %	Nya metoden a			Gamla metoden b			Skill- nad i s:a värde $\frac{a-b}{b}$ %
				grov- skogs- %	gran- skogs- %		Mark- värde kr	Skogs- värde kr	S:a värde kr	Mark- värde kr	Skogs- värde kr	S:a värde kr	
I													
Nb	1,50 (C)	3,00 (7)	66	22	50	15	150	6 224	6 374	1 000	5 000	6 000	+ 6
Vb	1,75 (C)	3,25 (10)	74	23	50	15	160	7 122	7 282	1 300	6 300	7 600	- 4
Jtl	2,25 (B)	5,00 (7)	87	26	50	15	530	14 837	15 367	2 600	12 500	15 100	+ 2
Jtl	1,75 (C)	4,00 (9)	74	23	50	15	200	8 597	8 797	1 600	7 800	9 400	- 6
Jtl	1,50 (C)	2,00 (17)	66	21	50	15	20	3 344	3 364	600	3 000	3 600	- 7
II													
Nb	1,75 (C)	5,25 (6)	74	23	50	15	400	12 648	13 048	2 100	10 200	12 300	+ 6
Vb	1,75 (C)	5,50 (4)	74	23	50	15	440	12 946	13 386	2 300	10 600	12 900	+ 4
Vnr	2,50 (B)	4,00 (5)	85	28	50	15	580	12 898	13 478	2 300	11 100	13 400	+ 1
Vnr	2,50 (B)	5,75 (6)	85	28	50	15	1 000	18 451	19 451	3 400	15 900	19 300	+ 1
Gvl	2,50 (B)	7,00 (2)	85	28	50	15	1 300	22 251	23 551	4 100	19 300	23 400	+ 1
III													
Gvl	3,75 (B ₁)	8,00 (2)	103	37	50	20	4 400	36 905	41 305	7 000	33 200	40 200	+ 3
Kpb	3,25 (B ₂)	7,50 (2)	97	33	50	20	3 100	31 385	34 455	5 700	27 000	32 700	+ 5
Kpb	2,50 (C)	7,00 (2)	85	28	50	20	1 600	22 270	23 870	4 100	19 300	23 400	+ 2
IV													
Vrm	3,75 (C ₂)	8,00 (4)	100	37	50	20	4 600	37 220	41 820	7 000	33 200	40 200	+ 4
Vrm	3,75 (C ₂)	6,00 (8)	100	37	75	20	3 100	27 920	31 020	5 300	24 900	30 200	+ 3
Ör	4,00 (C ₁)	9,00 (2)	102	39	50	20	6 100	42 910	47 010	8 400	39 800	48 200	+ 2
Vstrm	4,00 (C ₁)	8,00 (3)	102	39	50	20	5 300	39 622	44 922	7 500	35 400	42 900	+ 5
Ups	3,75 (C ₂)	9,00 (2)	100	37	50	20	4 800	41 800	46 600	7 900	37 300	45 200	+ 3
Sth	3,75 (C ₂)	9,00 (2)	100	37	50	20	4 500	41 440	45 940	7 900	37 300	45 200	+ 2
Sdm	4,00 (C ₁)	9,50 (2)	94	39	50	20	6 400	42 027	48 427	8 900	42 000	50 900	+ 5
Gtl	3,00 (D ₁)	7,50 (2)	90	31	25	10	1 900	28 944	30 844	5 300	24 900	30 200	+ 2
V													
Ög	4,00 (C ₁)	9,00 (2)	94	39	50	20	7 300	41 862	49 162	8 400	39 800	48 200	+ 2
Skb	4,00 (C ₁)	10,00 (5)	94	39	50	20	8 000	46 502	54 502	9 400	44 200	53 600	+ 2
Äbg	4,00 (C ₁)	8,50 (3)	94	39	50	20	6 600	39 590	46 190	8 000	37 600	45 600	+ 1
Jkp	5,00 (B ₂)	9,50 (4)	107	46	50	20	10 700	55 420	65 120	11 000	52 500	63 600	+ 4
Krb	5,00 (B ₂)	9,00 (3)	107	46	50	20	9 800	52 597	62 398	10 500	49 800	60 300	+ 3
Klm	4,00 (C ₁)	9,50 (3)	94	39	50	20	7 800	43 730	51 630	8 900	42 000	50 900	+ 1
Gbg	4,00 (C ₁)	8,00 (3)	94	39	50	20	6 200	37 684	43 834	7 500	35 400	42 900	+ 2
VI													
Hl	5,00 (C ₂)	8,00 (3)	107	46	75	20	12 500	45 099	57 599	9 400	44 200	53 600	+ 7
Bl	5,00 (C ₂)	9,00 (1)	107	46	75	20	13 700	51 046	64 746	10 500	49 800	60 300	+ 7
Krs	5,50 (C ₁)	8,50 (1)	113	48	100	20	13 400	50 202	63 602	10 900	51 700	62 600	+ 2
Mlm	6,50 (B ₂)	8,50 (4)	121	53	75	20	17 700	60 076	77 776	12 900	61 100	74 000	+ 5

Bihang IV

Markvärde, skogsvärde och totalvärde för samtliga fastigheter inom skilda kommuner enligt de olika taxeringsmetoderna. Nya metoden (a). Gamla metoden (b). Skillnaden uttryckt i relativa tal. Barrskogsfastigheter med eller utan insprängt löv (ej ädel lövskog)

Tillväxtområde	Län	Kommun	Areal hektar	Metod	Värden i 1 000-tal kronor			$\frac{a-b}{b}$ %		
					Markvärde	Skogsvärde	S:a värde	Markvärde	Skogsvärde	S:a värde
I	Nb	Arjeplog I	72 517	a	21,6	2 556,5	2 578,1	- 95,6	+ 32,1	+ 6,4
				b	488,2	1 935,1	2 423,3			
	Nb	Arjeplog II	174 591	a	96,7	7 555,4	7 652,1	- 90,4	+ 78,2	+ 46,0
				b	1 002,4	4 240,0	5 242,4			
	Vb	Stensele	132 109	a	179,2	5 779,4	5 958,6	- 87,6	+ 23,0	- 2,9
				b	1 442,3	4 697,1	6 139,4			
	Jtl	Revsund	35 078	a	155,6	3 962,3	4 117,9	- 80,8	+ 27,9	+ 5,4
b				810,9	3 097,8	3,908,7				
Jtl	Vemdalen	52 510	a	68,6	2 478,3	2 546,9	- 87,6	+ 29,4	+ 3,2	
			b	552,0	1 914,9	2 466,9				
S:a		466 805	a	521,7	22 331,9	22 853,6	- 87,9	+ 40,6	+ 13,2	
			b	4 295,8	15 884,9	20 180,7				
II	Nb	Norrfjärden	21 518	a	131,6	1 635,5	1 767,1	- 72,5	+ 34,4	+ 4,3
				b	477,7	1 216,6	1 694,3			
	Vb	Sävar	25 183	a	245,0	2 419,3	2 654,3	- 65,1	+ 37,1	+ 7,9
				b	702,6	1 757,8	2 460,4			
	Vnr	Trehörningsjö ..	9 721	a	52,1	996,0	1 048,1	- 75,1	+ 28,7	+ 6,6
				b	209,6	773,9	983,5			
	Vnr	Torp	28 045	a	338,9	6 191,1	6 529,0	- 67,2	+ 28,0	+ 11,3
b				1 032,0	4 835,1	5 867,1				
Gvl	Alfta	39 162	a	660,2	11 481,5	12 141,7	- 62,2	+ 38,5	+ 21,0	
			b	1 745,7	8 291,6	10 037,3				
S:a		123 629	a	1 427,8	22 712,4	24 140,2	- 65,7	+ 34,6	+ 14,7	
			b	4 167,6	16 875,0	21 042,6				
III	Gvl	Hedesunda.....	15 836	a	597,6	7 515,6	8 113,2	- 40,2	+ 21,5	+ 12,9
				b	998,6	6 186,0	7 184,6			
	Kpb	Vika	13 012	a	395,0	3 977,6	4 302,6	- 45,6	+ 27,3	+ 13,4
				b	725,7	3 069,8	3 795,5			
	Kpb	Venjan	40 621	a	436,8	8 400,7	8 837,5	- 68,5	+ 35,2	+ 16,3
b				1 388,0	6 212,1	7 600,1				
S:a		69 469	a	1 429,4	19 823,9	21 253,3	- 54,1	+ 28,2	+ 14,4	
			b	3 112,3	15 467,9	18 580,2				
IV	Vrm	Nyed	11 720	a	885,1	4 445,5	5 337,6	- 15,9	+ 2,0	- 1,4
				b	1 052,1	4 356,9	5 409,0			
	Vrm	Lekvattnet.....	8 980	a	330,8	2 652,9	2 983,7	- 35,1	+ 12,2	+ 3,8
				b	509,4	2 364,3	2 873,7			
	Ör	Laxå	5 873	a	239,5	2 114,2	2 353,7	- 43,8	+ 25,6	+ 11,6
				b	426,1	1 683,1	2 109,2			
	Ör	Järnboås.....	8 296	a	352,8	2 899,5	3 252,3	- 41,9	+ 22,9	+ 9,6
b				607,6	2 359,0	2 966,6				
Vstm	Västerlövsta	11 866	a	488,6	5 183,0	5 671,6	- 41,3	+ 23,8	+ 13,0	
			b	832,9	4 186,5	5 019,4				

Tillväxtområde	Län	Kommun	Areal hektar	Metod	Värden i 1 000-tal kronor			a-b b %		
					Markvärde	Skogsvärde	S:a värde	Markvärde	Skogsvärde	S:a värde
V	Vstm	Karbenning	9 267	a	495,1	4 362,0	4 857,1	- 31,1	+ 24,4	+ 15,0
				b	718,2	3 506,4	4 224,6			
	Ups	Upplands Bro ..	7 066	a	408,9	3 189,9	3 598,8	- 30,5	+ 10,1	+ 3,3
				b	588,0	2 897,0	3 485,0			
	Ups	Bälinge	10 286	a	666,6	5 838,0	6 504,6	- 25,7	+ 16,9	+ 10,4
				b	896,9	4 992,6	5 889,5			
	Sth	Vårdinge	4 643	a	211,3	2 030,0	2 241,3	- 38,6	+ 12,3	+ 4,2
				b	344,2	1 807,3	2 151,5			
	Sth	Almunge	9 781	a	433,5	3 948,8	4 382,3	- 40,8	+ 11,9	+ 2,8
				b	731,7	3 529,4	4 261,1			
	Sdm	Ö. Vingåker	4 447	a	386,9	2 668,7	3 055,6	- 15,3	+ 5,6	+ 2,4
				b	456,7	2 528,0	2 984,7			
	Sdm	Torsåker	8 051	a	510,7	3 738,6	4 249,3	- 29,4	+ 3,6	- 1,9
				b	723,8	3 609,5	4 333,3			
	Gtl	Follingbo	2 048	a	45,6	684,9	730,5	- 59,5	+ 15,0	+ 3,1
				b	112,6	593,6	708,2			
	Gtl	Hablingbo	2 820	a	38,3	559,3	597,6	- 69,3	+ 19,4	+ 0,7
				b	124,7	468,5	593,2			
	S:a		105 144	a	5 493,7	44 315,3	49 809,0	- 32,4	+ 14,0	+ 6,0
				b	8 124,9	38 884,1	47 009,0			
	Ög	Yxnerum	5 721	a	624,3	3 342,1	3 966,4	+ 9,6	+ 15,0	+ 14,1
				b	569,8	2 977,2	3 477,0			
	Ög	Nykil	7 126	a	562,6	4 319,0	4 881,6	- 10,7	+ 8,9	+ 6,2
				b	630,2	3 966,8	4 597,0			
	Skb	Mullsjö	4 912	a	542,6	2 725,5	3 268,1	+ 3,1	+ 4,3	+ 4,1
				b	526,1	2 611,9	3 138,0			
	Skb	Hova	2 622	a	255,6	1 261,6	1 517,2	- 2,3	+ 39,5	+ 30,0
				b	261,7	904,6	1 166,3			
	Äbg	Axelfors	8 774	a	783,2	3 666,2	4 449,4	- 0,7	+ 19,5	+ 15,4
				b	788,9	3 067,7	3 856,6			
	Äbg	Kroppefjäll	12 047	a	933,4	5 688,3	6 671,7	- 3,1	+ 16,0	+ 12,7
				b	1 014,7	4 904,9	5 919,6			
Jkp	Järnsås	4 357	a	485,4	2 130,1	2 615,5	+ 4,2	+ 9,7	+ 8,6	
			b	465,7	1 942,2	2 407,9				
Krb	Annerstad	16 597	a	1 713,8	5 840,0	7 553,8	+ 2,3	+ 29,4	+ 22,1	
			b	1 675,1	4 513,8	6 188,9				
Krb	Åseda	18 113	a	1 763,0	8 234,7	9 997,7	- 0,1	+ 17,9	+ 14,3	
			b	1 764,2	6 982,2	8 746,4				
Klm	Mortorp	21 863	a	2 517,3	10 402,7	12 920,0	+ 2,9	+ 3,2	+ 3,1	
			b	2 446,0	10 080,0	12 526,0				
Klm	Gamleby	10 682	a	1 104,1	4 934,1	6 038,2	+ 4,1	+ 8,0	+ 7,3	
			b	1 060,8	4 569,0	5 629,8				
Gbg	Spekeröd	1 570	a	115,4	347,9	463,3	- 6,8	+ 38,5	+ 23,5	
			b	123,8	251,2	375,0				
Gbg	Vette	9 437	a	692,1	3 174,2	3 866,3	- 7,6	+ 13,0	+ 8,7	
			b	748,9	2 809,0	3 557,9				
S:a		91 880	a	12 142,8	56 066,4	68 209,2	+ 0,6	+ 13,2	+ 10,8	
			b	12 075,9	49 510,5	61 586,4				
VI	Hl	Eldsberga	3 461	a	384,9	849,2	1 234,1	+ 32,1	+ 9,8	+ 15,9
				b	291,4	773,7	1 065,1			
	Hl	Kinnared	5 079	a	740,8	1 982,1	2 722,9	+ 39,9	+ 8,0	+ 15,1
				b	529,6	1 835,9	2 365,5			
	Bl	Edestad	669	a	95,1	244,3	339,4	+ 33,2	+ 15,9	+ 20,3
				b	71,4	210,8	282,2			
	Bl	Backaryd	1 553	a	556,3	1 385,5	1 941,8	+ 36,9	+ 10,6	+ 17,0
				b	406,4	1 252,7	1 659,1			

Tillväxtområde	Län	Kommun	Areal hektar	Metod	Värden i 1 000-tal kronor			$\frac{a-b}{b}$ %		
					Markvärde	Skogsvärde	S:a värde	Markvärde	Skogsvärde	S:a värde
Krs	Riseberga	900	a	134,5	276,7	411,2	+ 26,1	- 12,1	- 2,5
				b	106,7	314,9	421,6			
Krs	Tollarp	441	a	57,3	63,6	120,9	+ 13,9	- 27,9	- 12,7
				b	50,3	88,2	138,5			
Mlm	N:a Rörum	941	a	159,6	324,3	483,9	+ 37,0	- 3,5	+ 6,9
				b	116,5	336,2	452,7			
S:a			13 044	a	2 128,5	5 125,7	7 254,2	+ 35,4	+ 6,5	+ 13,6
				b	1 572,3	4 812,4	6 384,7			

Markvärde, skogsvärde och totalvärde för samtliga fastigheter inom skilda kommuner enligt de olika taxeringsmetoderna. Nya metoden (a). Gamla metoden (b). Skillnaden uttryckt i relativa tal

Tillväxtområde	Län	Kommun	Areal hektar	Metod	Värden i 1 000-tal kronor			$\frac{a-b}{b}$ %		
					Markvärde	Skogsvärde	S:a värde	Markvärde	Skogsvärde	S:a värde
Lövs-kogsfastigheter utan ädel lövs-kog										
VI	HI	Eldsberga	68	a	8,6	7,0	15,6	+ 34,4	- 30,7	- 5,5
				b	6,4	10,1	16,5			
Krs	Riseberga	1 057	a	143,1	126,1	269,2	+ 22,6	- 39,4	- 17,1
				b	116,7	208,1	324,8			
Krs	Tollarp	430	a	56,1	38,3	94,4	+ 5,6	- 38,0	- 17,8
				b	53,1	61,8	114,9			
Mlm	N:a Rörum	502	a	35,1	8,3	43,4	+ 42,7	- 53,4	+ 2,4
				b	24,6	17,8	42,4			
S:a			2 057	a	242,9	179,7	422,6	+ 21,0	- 39,7	- 15,2
				b	200,8	297,8	498,6			
Ädel-lövs-kogsfastigheter med eller utan barrskog										
VI	HI	Eldsberga	725	a	84,0	182,6	266,6	+ 29,0	+ 5,4	+ 11,9
				b	65,1	173,2	238,3			
HI	Kinnared	1 991	a	293,4	808,3	1 101,7	+ 37,2	+ 0,4	+ 8,2
				b	213,9	804,7	1 018,6			
Bl	Edestad	1 116	a	153,3	564,5	717,8	+ 30,1	+ 5,1	+ 9,6
				b	117,8	537,0	654,8			
Bl	Backaryd	2 746	a	401,3	1 207,4	1 608,7	+ 33,8	+ 6,0	+ 11,8
				b	299,9	1 139,1	1 439,0			
Krs	Riseberga	1 551	a	222,9	421,8	644,7	+ 24,0	+ 0,8	+ 7,8
				b	179,7	418,5	598,2			
Krs	Tollarp	3 199	a	442,6	961,2	1 403,8	+ 2,6	+ 6,7	+ 5,4
				b	431,3	901,2	1 332,5			
Mlm	N:a Rörum	5 370	a	859,6	1 426,8	2 286,4	+ 25,5	+ 4,1	+ 11,2
				b	685,1	1 370,2	2 055,3			
S:a			16 698	a	2 457,1	5 572,6	8 029,7	+ 23,3	+ 4,3	+ 9,4
				b	1 992,8	5 343,9	7 336,7			
Delade fastigheter med separat redovisning av ädel lövs-kog										
Krs	Riseberga	668	a	93,2	460,7	553,9	- 4,6	+ 40,6	+ 30,2
				b	97,7	327,7	425,4			